

Vinařský věstník

9

2023

Obsah:

Z domova	2
Ze zahraničí	4
Zprávy z OIV a AREV za září	16
Sklizeň hroznů 2023 v zahraničí	19

jihomoravský kraj

Ve spolupráci s Jihomoravským krajem zpracoval SVČR
Produkováno s podporou Vinařského fondu ČR.

ZDROJ: MOJELAHVE.CZ

Z domova

Zemědělská půda v Česku zdražila o víc než 200 procent za dekádu, její zdanění zhorší konkurenceschopnost zemědělců

Tisková zpráva 7. 9. 2023 – Vláda přišla s konsolidačním balíčkem, který má ozdravit veřejné finance, a šetřit se bude také na zemědělci. Škrty se však mají dotknout nejcitlivějších oblastí, jako je zemědělská půda, tedy základní výrobní prostředek pěstitelů i chovatelů. Navrhované zvýšení daně nadále prodraží půdu a ohrozí potravinovou bezpečnost České republiky, zejména u ovoce či zeleniny. Agrární komora České republiky proto opakovaně vyzývá zákonodárce, aby se zvýšení daně z nemovitosti netýkalo zemědělské půdy.

Čeští zemědělci se nacházejí v situaci, kdy se potýkají s vysokými náklady na produkci, které ale nemohou v řadě případů promítat do výkupních cen. Současně čelí environmentálním požadavkům spojeným se zaváděním nových pravidel Společné zemědělské politiky Evropské unie. Návrh na zvýšení daně ze zemědělské půdy navíc přichází v době, kdy se plánuje další omezení podpory mířících do zemědělství. To vše může přispět k dalšímu prohloubení propasti mezi příjmy a výdaji podnikatelů v zemědělské prvovýrobě.

Tuzemští pěstitelé a chovatelé v těchto souvislostech povážlivě ztrácejí svoji konkurenceschopnost hned dvěma způsoby. Zaprvé prostřednictvím relativně vysokého podílu propachtované zemědělské půdy. Přestože v posledních letech vlivem nákupů půdy zemědělskými podniky tento podíl klesá, stále je jeden z nejvyšších v Evropské unii. Poslední dostupný údaj Českého statistického úřadu z roku 2020 uvádí podíl propachtované půdy ve výši výrazných 72,7 procenta, zatímco například polští zemědělci, kteří jsou největšími dovozci potravin do Česka, hospodaří většinou na vlastní půdě.

Zadruhé prostřednictvím jednoho z nejrychlejších temp zdražování zemědělské půdy v Evropě vůbec, které se

nutně odrazí ve výrazném růstu již tak vysokých hodnot pachtovného. „Mezi lety 2012 a 2021 činilo zdražení orné půdy v Česku podle dat Eurostatu 224,5 procenta. Výrazněji zdražila pouze v Rumunsku a v Estonsku. V Polsku rostla její cena také, ovšem pouze o 79,9 procenta, tedy nominálně bezmála třikrát slabším tempem než v Česku. Polsko sice v období let 2012 až 2021 vykázalo nižší celkovou inflaci v oblasti spotřebitelských cen než Česko, ale jen v rozsahu necelých čtyř procentních bodů. Reálně tak v daném období převyšovalo zdražování orné půdy v Česku růst cen polské zemědělské půdy o závratných více než 140 procentních bodů,“ vypočítává prezident Agrární komory České republiky Jan Doležal.

Zároveň zvýšení daně z půdy zvýší tlak na růst pachtovného, které je už nyní v Česku na poměrně vysoké úrovni a v posledních letech stoupá. Z dotazníkového šetření, které probíhalo v listopadu 2022 a zapojilo se do něj 174 podniků z členské základny Agrární komory České republiky, vyplynulo, že pachtovné se v loňském roce zvýšilo ve většině případů. 36,7 procenta respondentů uvedlo nárůst do 10 procent a 25,9 procenta dotázaných zmínilo zvýšení o 11 až 20 procent, což byly dvě nejčastější odpovědi. Jednotky oslovených uvedly zvýšení této nákladové položky o vyšší desítky procent. V 20,3 procentech případů nedošlo ke změně. Jako důvod zvýšení pachtovného uváděli respondenti především nárůst cen půdy a inflaci.

Lze očekávat, že se majitelé půdy budou intenzivně snažit vyšší daň přenést na hospodařící zemědělce a v celé řadě případů nepochybně uspějí. Dále se tím pádem rozevrou nůžky mezi výrobními náklady, jimž čelí čeští zemědělci, a náklady, jimž čelí například jejich polští konkurenti. Vyšší výkupní ceny zemědělské produkce následně vytvoří tlak na růst cen potravin pro konečné spotřebitele v České republice, které tak budou cenově ještě méně atraktivní v porovnání nejen s polskou potravinář-

skou produkcí. Četní obyvatelé České republiky pak v důsledku mohou ještě intenzivněji než nyní uskutečňovat své nákupy potravin právě v Polsku.

Vláda sice zamýšlí dát obcím pravomoc, v rámci které by měly rozhodovat o konečné podobě úrovně zdanění zemědělské půdy prostřednictvím takzvaného koeficientu v rozmezí 0,5 až 1,5. Agrární komora České republiky však považuje toto řešení za poněkud nešťastné. „Stát se vyviní z odpovědnosti za zdanění zemědělské půdy a zároveň obcím umožní přilít si peníze do svých vlastních rozpočtů. Částečné osvobození zemědělců od této daně využitím koeficientu na úrovni 0,5 považujeme za nepravděpodobné, protože i obce se dostávají kvůli konsolidaci veřejných financí a zvyšování vlastních nákladů na fungování do nelehké situace a z jejich pohledu by bylo logické využít tyto prostředky pro svůj provoz, když jim stát dává tu možnost a ostatní finance jim krátí. Stát by měl hledat úspory v jiných oblastech a nepodléhat laciným a populistickým gestům. Na tomto plánovaném kroku lze pochválit snad jen jedinou věc, kterou je podmínka stejných pravidel v rámci celé obce a nerozdělování podniků podle velikosti,“ říká prezident Agrární komory České republiky Doležal.

**AGRÁRNÍ KOMORA ČESKÉ REPUBLIKY,
TISKOVÁ MLUVČÍ BARBORA PÁNKOVÁ**

Reakce AK ČR na příspěvek premiéra Petra Fialy na Facebooku

Agrární komora České republiky považuje za nezbytné reagovat na příspěvek premiéra Petra Fialy na sociální síti Facebook, který zveřejnil 18. 9. 2023. Reaguje na data Českého statistického úřadu o cenovém vývoji potravin a odkazuje na článek zpravodajského webu Seznam Zprávy na toto téma. Premiér interpretuje zmíněná data zavádějícím a nepřesným způsobem z následujících důvodů. ▶

- Premiér Fiala uvedl 18. 9. 2023 na svém Facebooku: „Dobré zprávy! Náš tlak na zemědělce, potravináře a obchodníky se vyplácí!“ Oficiální statistiky ČSÚ i článek Seznam Zpráv se věnují vývoji cen zemědělských výrobců, které se v srpnu 2023 meziročně snížily o 16,4 % a meziměsíčně o 4,5 %. Ceny průmyslových výrobců se za stejné období podle těchto statistik zvýšily u potravinářských výrobků meziročně o 3,3 % a meziměsíčně klesly o pouhých 0,8 %. Spotřebitelské ceny nezmiňuje. Výrok premiéra tudíž nedokládá.

- V článku Seznam Zpráv je citován premiérův ekonomický poradce Štěpán Křeček, který je zároveň hlavním ekonomem BHS. Uvádí: „Vzhledem k prudkému poklesu cen zemědělských výrobců a zlepšující se situaci na energetických trzích již nic nebrání zlevňování potravin v obchodech. Jestliže potravináři a obchodníci přesto nebudou zlevňovat,

tak budou zneužívat svého postavení na úkor zákazníků.“ Sám poradce premiéra tedy připouští, že zemědělci zlevnili a je řada na potravinářích a obchodnících.

- Data o vývoji spotřebitelských cen v srpnu 2023 vydal Český statistický úřad 11. 9. 2023 a snížení cen v kategorii potravin není tak jednoznačné. Meziměsíční pokles cen byl podle ČSÚ zaznamenán v oddíle potravin a nealkoholické nápoje především vlivem nižších cen zeleniny o 6,7 %, z čehož ceny brambor klesly o 13,3 %. V meziročním srovnání však došlo v tomto období ke zvýšení cen u řady položek z kategorie potravin a nealkoholické nápoje.

- Premiér vyvolává svým příspěvkem dojem, že zemědělci, potravináři i obchodníci mají stejnou vyjednávací sílu, a tudíž stejný vliv na ceny potravin pro zákazníky. 90 % tuzemského maloobchodního trhu s potravinami ovládá podle letošní analýzy Úřadu pro

ochranu hospodářské soutěže 8 obchodních řetězců a jedná se tak o oligopolní strukturu. Na těchto 8 zahraničních společnostech připadá v Česku 30 tisíc zemědělských podniků všech velikostí, různých právních forem a odlišného výrobního zaměření.

- Premiér jednal o cenách potravin v Česku se zástupci potravinářů 24. 8. 2023 v rámci 49. ročníku agrosalonu Země živitelka v Českých Budějovicích. Se zástupci obchodníků jednal na toto téma 7. 9. 2023. Jednání s organizací sdružující většinu tuzemských zemědělských prvovýrobců, jakou je Agrární komora České republiky, se však za poslední měsíce neuskutečnilo ani jednou. Vysvětlení může být dvojitý. Zaprvé premiér nepovažuje vývoj cen zemědělských prvovýrobců za problém, což neodpovídá jeho příspěvku na Facebooku. Zadruhé jednání se zemědělci se vyhýbá a otázkou je proč.

ÚŘAD AK ČR, 20. 9. 2023

Ze zahraničí

Sedmnáct zemí světa vyzývá Evropskou unii k přehodnocení nových evropských předpisů proti odlesňování

Sedmnáct zemí světa (Brazílie, Argentina, Bolívie, Kolumbie, Ekvádor, Guatemala, Honduras, Mexiko, Paraguay, Peru, Dominikánská republika, Indonésie, Pobřeží slonoviny, Ghana, Malajsie, Nigérie a Thajsko) vyzvalo ve společném dopise Evropskou unii k přehodnocení nových evropských předpisů proti odlesňování, které zakazují třetím zemím dovážet do EU výrobky z odlesněných oblastí. Podle signatářů dopisu jsou nová pravidla trestající a diskriminační, protože neumožňují flexibilitu zemím, které se již zavázaly k řadě cílů v oblasti životního prostředí. Třetí země žádají Evropskou komisi k nápravě právních předpisů a zmírnění nejméně škodlivých dopadů v nadcházejících pokynech k provádění zákona. Například sektor kávy není podle poslední zprávy na provádění zákona připraven, neboť postrádá prostředky a údaje pro splnění podmínek sledovatelnosti zboží. Dle zprávy tak hrozí zvýšení cen a poškození malých zemědělců ze třetích zemí kvůli jednodušší sledovatelnosti velkých zemědělců. Zákon proti odlesňování bude účinný od 30/12/2024.

FOODNET.CZ, 21. 9. 2023

Nový program na podporu malých a rodinných vinařských podniků v Jižní Austrálii

Jižní Austrálie vyhlásila program pro růst a odolnost malých vinařských podniků, který má podpořit rozvoj klíčových dovedností vedení těchto podniků v jihoaustralských vinařských regionech. Program, který vytvořila a realizuje Asociace vinařského odvětví Jižní Austrálie

(SAWIA), je součástí programu jihoaustralské vlády Small Business Fundamentals. SAWIA bude nabízet semináře v jihoaustralských vinařských regionech, které budou zahrnovat:

- strategické plánování;
- budování značky, marketing v digitálním věku;
- komunikační a vyjednávací dovednosti pro vedoucí pracovníky podniků;
- zvyšování odolnosti podniků v náročném prostředí.

První workshop zaměřený na strategické plánování se uskuteční 4. října v údolí Barossa. Obsah workshopu zajistí SAWIA a partner workshopu, společnost Strategy Road Pty Ltd.

Jihoaustralské vinařské odvětví představuje přibližně 52 % plochy vinic v Austrálii, zpracovává 55 % hroznů a tvoří 70 % australského vývozu vína podle hodnoty. Mnoho malých a rodinných vinařských podniků znamená ve svých regionech silný ekonomický a sociální přínos.

WINETITLES.COM.AU/28. 8. 2023/JS

Nová legislativa pro udělování licencí na prodej alkoholu na Novém Zélandu

Novozélandská vláda schválila novou legislativu, jejímž cílem je snížit škody způsobené alkoholem a zajistit, aby byl při rozhodování o vydávání licencí na prodej alkoholu vyslyšen hlas komunit. Podle průmyslové skupiny New Zealand Alcohol Beverages Council (NZABC) však změny nesníží škody způsobené alkoholem a naopak negativně ovlivní odpovědné podnikatele. V celé zemi o těchto procesech rozhodují okresní licenční výbory (District Licensing Committees - DLC) v souladu s příslušnými místními politikami pro oblast

alkoholu. Nová legislativa se zaměřuje na proces, kterým subjekt prochází při žádosti o novou licenci nebo obnovení stávající licence. To nyní umožní jednotlivcům nebo skupinám mimo region vznést námitku proti licenci v jiné části Nového Zélandu. To je v rozporu se smyslem pro to, aby komunita rozhodovala o svých vlastních místních požadavcích, což bude mít za následek zvýšený počet licenčních slyšení, která budou delší a náročnější, s vyššími náklady pro účastníky.

Problém spočívá ve změnách, které místo toho, aby řešily škody způsobené alkoholem, budou mít výrazný dopad na odpovědné provozovatele podniků a zvýší stávající problémy se současným licenčním řízením. Například restaurace, které po léta fungovaly zodpovědně, se mohou podle nové legislativy ocitnout v situaci, kdy jim bude zamítnuta licence, třeba proto, že se u silnice otevřelo nové zdravotní středisko. Legislativa odstraňuje možnost odvolání se proti místním alkoholovým politikám k Úřadu pro regulaci alkoholu. Ignoruje se tak možnost napadnout rozhodnutí, která nepřiměřeně ovlivňují práva na obchodování nebo nemusí být založena na důkazech. NZABC se domnívá, že legislativa nevyvážila různé společenské skupiny včetně majitelů malých podniků, dodavatelů piva, vína a lihovin a těch, kteří pivo, víno a lihoviny konzumují bezpečně a zodpovědně.

Od roku 2010 se počet licencí v celé zemi snížil o více než 23 %, přitom naprostá většina Novozélandanů pije zodpovědně. Novozélandané nyní pijí o 25 % méně než na konci 70. let 20. století. Ministryně spravedlnosti vysvětlila motivaci ke změně legislativy: „Zákon o prodeji a dodávkách alkoholu z roku 2012, který zavedla předchozí národní vláda, přispěl k umlčení hlasů komunit a zvýhodnění těch, kteří mají zájmy v alkoholovém průmyslu. Víme, že mnoho ▶

komunit se potýká s rozsáhlými účinky škod způsobených alkoholem. Touto změnou zákona dáváme komunitám možnost vyjádřit se.“ Návrh zákona umožňuje jakékoli osobě nebo skupině vznést námitku proti žádosti o licenci, s úzkou výjimkou pro obchodní konkurenty, a prodlužuje lhůtu pro vznesení námítky, aby lidé měli více času na přípravu důkazů.

WINETITLES.COM.AU/25. 8. 2023/JS

Finský vládní návrh změny zákona o alkoholu byl předložen Evropské komisi k notifikaci

Státní lihovarský podnik má v současné době výhradní právo na maloobchodní prodej alkoholických nápojů obsahujících více než 5,5 % objemových ethanolu. Ostatní maloobchodní prodej alkoholických nápojů obsahujících více než 2,8 % a nejvýše 5,5 % objemových ethanolu podléhá schválení úřady. Výhradní právo společnosti na maloobchodní prodej alkoholu by mělo být změněno tak, aby kromě výše uvedených nápojů umožňovalo licencovaný maloobchodní prodej kvašených alkoholických nápojů obsahujících více než 5,5 % a nejvýše 8,0 % objemových ethanolu. Očekává se, že navrhovaný zákon vstoupí v platnost nejdříve na začátku roku 2024.

Návrh souvisí s vládním programem vlády premiéra Petteriho Orpa, jehož jedním z cílů je otevření trhu a zvýšení konkurence. V tomto ohledu bylo dohodnuto, že vláda bude odpovědně reformovat finskou politiku v oblasti alkoholu směrem k většímu evropskému směřování a bude pokračovat v celkové reformě zákona o alkoholu provedené v roce 2018.

EK, TRIS-TBT, NOTIFIKACE 2023/0543/FI, JS

Evropské politické centrum vyzvalo k celoevropskému zavedení preventivních zdravotních sdělení na obalech alkoholických nápojů

Irský ministr zdravotnictví Stephen Donnelly schválil dne 22/05/2023 zákon o veřejném zdraví, kterým Irsko jako první země na světě zavede zdravotní varování před možným rizikem vzniku onemocnění jater a smrtelných variant rakoviny na etiketách alkoholických nápojů. Varování by měla být

podobná těm, které známe z krabiček cigaret. Nová pravidla vstoupí v platnost po třiletém přechodném období od 22/05/2026. Irská vyhláška je kritizována řadou evropských zemí s ohledem na možné ohrožení fungování jednotného trhu. Evropské politické centrum, Stálý výbor evropských lékařů i Irsko samotné jsou ale toho názoru, že by se stejná pravidla měla zavést v celé Evropské Unii. Evropská komise se zatím k návrhu na celoevropské zavedení podobného značení nevyjádřila, už v únoru 2021 ale vydala Plán EU pro boj proti rakovině, ve kterém cílí kromě tabáku a červeného a zpracovaného masa právě na zmiňované alkoholické nápoje.

FOODNET.CZ, 21. 9. 2023

Francie: „Umírněnost“ prezidenta zvítězila nad třemi protialkoholními kampaněmi

Závazek Emmanuela Macrona, že se v preventivních kampaních již nebude nevybíravě zaměřovat na konzumaci vína, vedl k pozastavení protialkoholních kampaní plánovaných na konec roku. Ve zdravotní politice existuje tolik politik, kolik je zdravotních problémů. Když byl vinařským odvětvím na posledním Zemědělském salonu prezident upozorněn na kampaň pro rok 2023 „Dobré zdraví nemá nic společného s alkoholem“, Macron neskrýval své rozladění, zjevně s ním nic nekonzultovali. Během tohoto setkání na stánku Národního mezioborového výboru pro víno (CNIV) Emmanuel Macron prohlásil, že je zastáncem „spíše umírněnosti než zákazu“ spotřeby vína.

V důsledku tohoto prezidentova postoje byly letos v létě pozastaveny tři kampaně plánované národní agenturou Santé Publique France, které měly probíhat od konce roku 2023 do začátku roku 2024. Především kampaň „Nenechte se odrovnat alkoholem“ byla odložena. Jiná kampaň „Když pijeme, naše zdraví dostává zabrat“ byla zcela zrušena. Ukazovala lidi, kteří popíjejí, přičemž na druhé straně obrázku byla následující preventivní sdělení: „Pití alkoholu znásobuje riziko poruch srdečního rytmu“ nebo „Pití alkoholu znásobuje riziko mrtvice“. Po odporu Emmanuela Macrona v roce 2019 byla stažena i vládní iniciativa „suchý leden“ neboli měsíc bez alkoholu.

VITISPHERE/ALEXANDRE ABELLAN/11. 9. 2023/JS

Japonsko monitoruje vlastnictví půdy zahraničními kupci kvůli zajištění národní bezpečnosti

18. 8. 2023 – Tento krok následuje po odhalení nákupu půdy na jižních ostrovech Japonska, v prefektuře Okinawa, čínskými investory. Japonská vláda bude žádat zahraniční vlastníky a kupce zemědělské půdy, aby se zaregistrovali a uvedli svou národnost. Tímto krokem, který přináší nový zákon o zemědělství, se Japonsko snaží čelit ekonomickým a bezpečnostním hrozbám.

Nová pravidla začínají platit od 1. září 2023. Národnost vlastníka bude uvedena nejen v katastru zemědělské půdy, ale bude také vyžadována v dokumentech nutných při žádosti o povolení k nákupu půdy. Vláda plánuje modifikovat systém katastru zemědělské půdy a propojit jej s registrem trvalého bydliště. Cizinci, kteří již v Japonsku vlastní zemědělskou půdu, budou muset svou národnost zaregistrovat v katastru zemědělské půdy. Podle nového systému mohou státní orgány pravidelně zveřejňovat statistiky o procentuálním podílu zemědělské půdy vlastněné cizími vlastníky podle zemí nebo regionů.

Společnosti vlastníci půdu budou také mít povinnost každý rok specifikovat svou národnost při hlášení svého vlastnického statusu úřadům. Kromě národnosti budou jednotlivci povinni zveřejnit svoje bydliště, a společnosti budou muset zveřejnit národnosti svých hlavních akcionářů.

MZE, IRENA LEOPOLDOVÁ, ZEMĚDĚLSKÁ DIPLOMATKA VELVYSLANECTVÍ ČR V TOKIU

Výbor Evropského parlamentu pro zemědělství a rozvoj venkova (COMAGRI) přijal dne 30/08/2023 své stanovisko k certifikaci odstraňování uhlíku

Stanovisko, jehož zpravodajem je český europoslanec Martin Hlaváček (Renew), bylo přijato poměrem hlasů 31 pro, 6 proti, 2 se zdrželi. Výbor COMAGRI ve stanovisku vyzývá k jasnému rozlišování mezi trvalým pohlcováním uhlíku a hospodařením s uhlíkem; k zohlednění nejen odstraňování, ale i snižování emisí skleníkových plynů, a to rozšířením definice toho, co lze považovat za uhlíkové zemědělství; i k mož-

nosti certifikáty zpeněžit a obchodovat s nimi na trzích s uhlíkem. Zpráva COMAGRI také na rozdíl od návrhu Komise omezuje certifikace výhradně na subjekty hospodařící na půdě a v lesích s cílem zabránit spekulacím nezemědělských subjektů, a požaduje využití stávajících registrů a databází k SZP, a to s cílem významně snížit administrativní zátěž a náklady spojené s vytvářením zcela nového systému. Zpráva rovněž stanoví, že dnes existující certifikace budou muset být pro budoucí systém EU nejprve posouzeny a schváleny. Ty certifikace, které nebudou budoucí kritéria splňovat, by neměly být systémem EU uznávány. Zemědělské podniky by navíc do doby, než vstoupí v platnost celoevropská pravidla pro zelená tvrzení, měly mít možnost používat certifikáty i jako dobrovolná klimatická tvrzení. Hlavním výborem pro zpracování stanoviska Parlamentu je Výbor EP pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin, který své stanovisko přijme dne 02/10/2023. Plénum Evropského parlamentu by pak o pozici mělo rozhodnout pravděpodobně v polovině října 2023.

FOODNET.CZ, 9. 9. 2023

Irský způsob omezení emisí

Irská vláda plánuje dosáhnout snížení emisí o 25 % do roku 2030, a to mimo jiné skrze omezení emisí z odvětví chovu skotu. Jedním z navrhovaných opatření je porážka až 180.000 dojníc, za které by měla být zemědělcům vyplácena kompenzace 5.000 EUR za kus. Vláda navíc zvažuje dalších 8 opatření, jejichž cílem je snížit počet dojníc v Irsku ročně až o 65.000 v rámci schématu směřujícího k ukončení rozšířené produkce mléka. Konkrétně se jedná o opatření zahrnující dobrovolné systematické vyřazování kusů dobytka ze stáda po určitou dobu; zavázání se ke zmenšení stáda o určitý počet kusů; vládou poskytnuté roční kompenzace za plemenné přežvýkavce v souladu s uvedeným a ověřeným zmenšením stáda; zákaz telení krav; zákaz převodu hospodářství na další osobu po určité době; a zákaz zahájení chovu plemenných přežvýkavců v nově nabytém podniku. Zástupci irského mléčného sektoru s opatřeními nesouhlasí a žádají o předložení alternativních řešení.

FOODNET.CZ, 1. 9. 2023

Austrálie chce dekarbonizovat vinařské odvětví

Společnost Wine Australia ve spolupráci s konzultanty v oblasti udržitelnosti Edge Impact zveřejnila „Plán snižování emisí“. Cílem je nastínit konkrétní opatření ke snížení emisí CO₂ z australského odvětví vinohradnictví a vinařství do roku 2030 o více než 40 % ve srovnání s rokem 2021. Úkolem plánu je nejen zaznamenat současnou emisní stopu tohoto odvětví, ale také poskytnout praktická řešení pro její snížení. Obsahuje jedenáct iniciativ, jejichž cílem je snížit náklady i emise v celém dodavatelském řetězci. Patří mezi ně například optimalizace rozhodování na základě dat, přechod na obnovitelné zdroje energie a nízkoemisní dopravu. Mimo jiné pojednává o používání lehkých skleněných lahví, které snižují emise v odvětví energetiky a dopravy. Kromě stoprocentního nákupu obnovitelné energie mají sluneční panely zachycovat solární panely. K čiření moštu se má používat flotace jako alternativa k usazování za studena. Elektrodiálýza má nahradit energeticky velmi náročnou stabilizaci za studena.

WEINWIRTSCHAFT/18. 9. 2023/JS

Jak to bude s glyfosátem?

Licence na používání glyfosátu v Evropské Unii vyprší dne 15/12/2023. Poté, co Evropský úřad pro bezpečnost potravin (EFSA) v červenci vydal zprávu, podle které je v případě dodržování pokynů použití glyfosátu v zemědělství bezpečné, by měly k hlasování o obnově licence zasednout i členské státy. Očekává se, že první diskuse proběhne na Stálém výboru pro rostliny, zvířata, potraviny a krmiva dne 22/09/2023, hlasování by pak mělo být naplánováno na 12–13/10/2023. Nizozemští poslanci tlačí na vládu, aby dala pokyn hlasovat proti obnově licence na používání glyfosátu, nejisté je i stanovisko dalších zemí.

Připomínáme: členské státy hlasovaly o glyfosátu naposledy v roce 2017. Komise nejprve navrhovala prodloužení licence na 10 let. Proti obnově licence na 10 let bylo celkem deset členských států – FR, IT, LU, MT, BE, HR, AT, SI, GR a SE; zdrželo se DE a PT. Pro obnovu licence bylo IE, ES, BG, DK, CZ, EE, CY, LV, HU, NL, PL, RO, SK, LT, FI a UK,

kvalifikované většiny ale tyto státy nedosáhly. Znovu členské státy hlasovaly v listopadu 2017, a to k návrhu na prodloužení licence o pět let. Pro obnovu v tomto kole hlasovala CZ, EE, LV, LT, HU, NL, SI, SK, FI, UK, SE, DK, IE a ES, proti obnově BE, GR, FR, HR, IT, CY, LUX, MT a AT. Hlasování se zdrželo DE, PL, PT, RO a BG. Francie hlasovala proti obnově licence na 5 let a požádala Komisi, aby navrhla obnovu na 3 roky. Hlasování se poté přesunulo k odvolacímu výboru. Zde bylo nakonec schváleno pětileté prodloužení licence, do 15/12/2022. Pro obnovu licence hlasovalo nakonec i Německo, dále obnovu podpořilo BG, CZ, DK, EE, IE, IS, LV, LT, HU, NL, PL, RO, SI, SK, FI, SE a UK. Proti hlasovalo AT, BE, GR, FR, HR, IT, CY, LU a MT, Portugalsko se zdrželo. V prosinci 2022 musela být licence mimořádně o jeden rok prodloužena, a to s ohledem na stále probíhající práce EFSA k hodnocení bezpečnosti látky.

FOODNET.CZ, 22. 9. 2023

Evropská komise dne 20/09/2023 navrhla členským státům prodloužení licence na používání glyfosátu v Evropské Unii o deset let, tedy do konce roku 2033. Licence byla po dlouhých vyjednáváních v roce 2017 prodloužena na pět let, i tehdy Komise navrhovala desetileté prodloužení, na tom se ale členské státy neshodly. Na konci roku 2022 byla licence prodloužena mimořádně o jeden rok, a to s ohledem na skutečnost, že Evropský úřad pro bezpečnost potravin (EFSA) neměl hotové posouzení rizik glyfosátu. Posouzení bylo ze strany EFSA předloženo v červenci 2023, podle závěrů EFSA je použití glyfosátu v zemědělství bezpečné. Komise proto v uplynulém týdnu navrhla desetileté prodloužení (původně zvažovala dokonce prodloužení o patnáct let, to ale nakonec vyhodnotila jako politicky neprůchozí), o návrhu Komise členské státy poprvé diskutovaly dne 22/09/2023, hlasovat by měly v polovině října 2023. Současná licence vyprší dne 15/12/2023. V případě schválení návrhu Komise by bylo možné glyfosát v EU používat na dalších deset let, ale s řadou omezení a pravidel. Rozhodnutí států a Komise by mělo být možné kdykoli přehodnotit, členské státy budou také muset realizovat posouzení rizik „koformulantů“, tedy dalších látek, které jsou součástí složení přípravků společně s glyfosátem. Hodnocení konečného výrobku, například herbicidu Roundup, je v kompetenci členských států, protože EU má na sta-

rosti pouze schvalování jednotlivých účinných látek. Vnitrostátní regulační orgány by rovněž měly zvážit potenciální riziko úletu postřiku, tedy riziko, že se herbicid dostane i na rostliny, které nebyly cílem postřiku. Členské státy by také měly zvážit nepřímé účinky herbicidů na biologickou rozmanitost. Návrh Komise dále uvádí, že by členské státy měly stanovit opatření ke zmírnění rizik jako podmínku pro používání glyfosátu a zároveň zvážit riziko, že bude připravován i neprofesionálními uživateli. Schválení návrhu může být zablokováno pouze kvalifikovanou většinou členských států, které by hlasovaly proti návrhu Komise (nejméně 55 % členských států, které zastupují nejméně 65 % obyvatel EU). Záměr hlasovat proti návrhu Komise, tedy proti prodloužení licence, už vyjádřil německý ministr zemědělství Cem Özdemir. Podle Özdemira není možné vyloučit, že glyfosát poškozuje biologickou rozmanitost, proto by jeho používání v EU mělo být postupně ukončeno. Özdemir uvedl, že Německo nyní intenzivně jedná s ostatními členskými zeměmi, aby zajistilo dostatečnou podporu pro odmítnutí návrhu.

FOODNET.CZ, 30. 9. 2023

Glyfosát: Návrh kompromisu

Komise EU chce prodloužit povolení glyfosátu o deset let. Počítá s tím návrh nařízení Komise, který byl 22. 9. 2023 předložen Stálému výboru členských států EU pro rostliny, zvířata, potraviny a krmiva (SCoPAFF). Maximální možné prodloužení povolení by bylo 15 let. Oproti současnému povolení by nemělo dojít k žádným zásadním omezením. Návrh Komise dále stanoví, že členské státy mohou stanovit podmínky nebo omezení pro používání herbicidu, pokud existují jiné praktické metody regulace nebo prevence plevelů.

Na začátku července Evropský úřad pro bezpečnost potravin (EFSA) objasnil, že z vědeckého hlediska neexistují žádné zásadní obavy proti opětovnému povolení glyfosátu. Hodnocení rizik účinků glyfosátu „na zdraví lidí a zvířat a na životní prostředí neidentifikovalo žádné kritické problémové oblasti“, uvedl tehdy úřad. EFSA však poukázal na nedostatky v údajích v některých oblastech, včetně otázky dopadu na biologickou rozmanitost. Tato otevřená otázka je jedním z argumentů, proč Německo

prosazuje postupné ukončení používání glyfosátu v EU. Podle tiskové zprávy Spolkového ministerstva zemědělství (BMEL) zdůraznilo na zasedání SCoPAFF, „že povolení glyfosátu v EU musí skončit, dokud nelze vyloučit poškození biologické rozmanitosti jako základu udržitelného zemědělství“. Další argument BMEL proti opětovnému povolení: možná nejednotná úroveň ochrany biologické rozmanitosti v EU v důsledku předpisů jednotlivých zemí.

Francie s tím souhlasí a vyzývá Komisi EU, aby návrh povolení vylepšila. Požaduje závaznější návrh pro používání alternativních metod. Pokud jde o Španělsko, ministr zemědělství dal již v létě najevo, že jeho země se bude řídit vědeckým stanoviskem EFSA. Výrobce Bayer přivítal návrh nařízení Evropské komise na prodloužení povolení glyfosátu o dalších deset let. Internetová petice společnosti za opětovné povolení trvá do 30. září. Svaz ekologických pěstitelů Bioland však před opětovným schválením varuje. Zpráva EFSA je neúplná, uvádí Bioland ve svém prohlášení, četné studie dokazují závažné účinky glyfosátu na naše životní prostředí. Totální herbicidy jako glyfosát masivně zasahují do ekosystémů a jejich potravních řetězců a jejich používání významně přispívá k vymírání druhů, uvedl Bioland. SCoPAFF má o návrhu Komise hlasovat již 12. nebo 13. října. Pokud se ve výboru SCoPAFF nesejde kvalifikovaná většina ani pro, ani proti návrhu Komise a tento výsledek potvrdí i odvolací výbor, rozhodne nakonec sama Komise EU.

DDW/28. 9. 2023/JS

Strategické plány SZP

Evropská komise vydala dne 21/09/2023 zprávu ve které hodnotí vliv strategických plánů SZP na dlouhodobou vizi rozvoje venkovských oblastí. Podle závěrů zprávy Evropské komise SZP nabízí řadu možností, jak podpořit venkovské oblasti i mimo zemědělské činnosti – strategické plány umožňují například investice do nezemědělských činností a infrastruktury, spolupráce (zejména prostřednictvím programu LEADER), i zakládání nových nezemědělských podniků na venkově. Členské státy například využily těchto příležitostí k podpoře sociálních služeb, přírodních parků, výroby energie z ob-

novitelných zdrojů, nebo systémů venkovské mobility. Devatenáct členských států také převzalo do svých strategických plánů SZP novou koncepci inteligentních vesnic, které by měly být klíčovým nástrojem na podporu inovací a digitalizace venkova se zaměřením na uživatele. Na rozvoj venkovských oblastí a komunit podle závěrů Komise SZP přispěje téměř 25 miliard EUR, což odpovídá 8 % celkových prostředků pro SZP na období 2023 – 2027. Komise nicméně uvádí, že některé potřeby, například sociální služby, infrastrukturu, širokopásmové připojení k internetu nebo podporu znalostí, inovací a rozvoje podnikání je třeba podporovat ještě významněji.

FOODNET.CZ, 30. 9. 2023

Nárůst spotřební daně z vína ve Velké Británii

Spotřební daň z vína ve Velké Británii vzrostla prvního srpna 2023 o 20 %, což je největší zvýšení za posledních padesát let. Jaký dopad bude mít toto zvýšení na spotřebu vína za Lamanšským průlivem na pozadí krize kupní síly? Znamená to zdražení láhve vína o zhruba 1 libru (tj. 1,16 eura). To je obrovská částka. Ani v supermarketech takové zvýšení cen nevěstí nic dobrého pro spotřebu: utrpí objemy, zejména u základních vín. Zvýšení spotřební daně bude mít pravděpodobně větší dopad na segment kolem 6–8 liber/láhev než na vína s cenou nad 10 liber.

VITISPHERE/SHARON NAGELOVÁ/26. 9. 2023/JS

Francouzský ministr zemědělství vyjádřil potěšení, že ve Francii nedojde ke zvýšení spotřební daně

Marc Fesneau uvedl, že je „spokojen s výsledkem“ poté, co jednal se svými vládními kolegy z ministerstev financí a zdravotnictví o plánu na zvýšení spotřební daně z vína, od kterého bylo nakonec upuštěno. „Museli jsme zachovat rovnováhu. Přiměli jsme je k tomu, aby uvažovali rozumně. Vinařství má v současné době potíže, zejména v Bordeaux,“ svěřil se v sobotu 2. září, před slavnostním zahájením vinobraní v Cheverny.

VITISPHERE/INGRID PROUSTOVÁ/5. 9. 2023/JS

Francie: Žádoucí a možné daňové úlevy při převodu vinic v roce 2024

Osvobození od daně ve výši 75 % bez horní hranice pro bezúplatný převod vinic? Poslanec Éric Girardin usilovně pracuje na tom, aby se jeho návrh stal skutečností již v příštím roce v zákoně o daních. Ve svých politických bitvách věří zvolený zástupce za Marnu v etapě, které umožňují dosáhnout pokroku v „kritických bodech“. Přestože postupuje vpřed, a to krok za krokem, nepodporuje všechny daňové požadavky vinařského odvětví a soustředí se spíše na nástroj, který by usnadnil převod pozemků.

Pro návrh finančního zákona na rok 2024, o kterém se bude hlasovat letos na podzim, je otázka spotřební daně vyřešená, nebudeme se k ní vracet. Toto téma je za námi, říká poslanec a dívá se dopředu na otázky týkající se půdy. „V návaznosti na mou zprávu z roku 2022 jsme v posledním finančním zákoně dosáhli zvýšení daňové úlevy pro vinaře, a to zvýšením hranice pro 75% osvobození od daně u bezúplatných převodů nemovitostí na venkově z 300 000 EUR na 500 000 EUR“ (za podmínky, že nemovitost je v držení po dobu 10 let), říká. Nyní je třeba i tuto zvýšenou hranici zcela zrušit.

VITISPHERE/ ALEXANDRE ABELLAN/24. 9. 2023/JS

Cognac snižuje plochu nových vinic

Kvóta pro povolování nové výsadby vinic v departementu Charente se během jednoho roku sníží o 97 %, a to v době, kdy se objem prodeje sníží o 20 %, uvádí mezioborová organizace, která v dalších letech předpokládá postupný návrat k růstu. Dynamika růstu plochy vinic v oblasti Charente se chýlí ke konci. Po 14 500 hektarech nových výsadeb povolených v posledních sedmi letech oznámil Bureau National Interprofessionnel du Cognac (BNIC), že bude pro rok 2024 žádat o kvótu 100 hektarů nových povolení, oproti letošním 3 000 ha. Tak náhlé rozhodnutí je ranou i pro školkaře.

VITISPHERE/ALEXANDRE ABELLAN/23. 9. 2023/JS

Alsaský Ryzlink bude výhradně suchý

To, co se chystalo už na začátku roku 2022, je nyní blízko dokončení. V nové specifikaci AOC Alsasko má být uvedeno, že Ryzlink rýnský smí být vinifikován pouze suchý – pod 4 gramy zbytkového cukru/litr. Alespoň pokud má být odrůda uvedena na etiketě. Nyní běží dvouměsíční lhůta pro podání námitek, než Národní institut pro původ a kvalitu (INAO) přijme konečné rozhodnutí. Na valné hromadě Svazu vinařů Alsaska se pro to vyslovila zhruba dvoutřetinová většina. Jako jeden z hlavních problémů této vinařské oblasti byla označena skutečnost, že spotřebitel jednoznačně neví, zda je určité víno suché, či nikoli. Lze předpokládat, že INAO nařízení přijme a zapíše do specifikací.

DDW/25. 8. 2023/JS

Alsasko: Odpor proti výhradně suchému „Ryzlinku“ se stupňuje

Zahájení národního námitkového řízení (PNO) 1. srpna ohledně regulace zbytkového cukru u Ryzlinku rýnského zmobilizovalo odpůrce této navrhované změny specifikací pro označení „Alsace“ a „Alsace grand cru“. Bude se na valné hromadě Svazu alsaských vinařů (AVA) opakovat utkání mezi zastánci a obhájci suchého Ryzlinku z 15. března 2022? Tehdy se 78 delegátů vyslovilo pro návrh vyhradit označení „Ryzlink rýnský“ na etiketě pouze pro vína vyrobená z této odrůdy s obsahem zbytkového cukru nejvýše 4 g/l (nebo 9 g/l, pokud je vyšší obsah kyselin). Avšak 34 delegátů hlasovalo proti.

Odpůrci v tom vidí snahu „standardizovat“ Ryzlink pouze na základě označení „suchý“. Odsuzují „šílenství standardů“ a „diktát vnucený velkými výrobci klasických nebo masově vyráběných Ryzlinků, které se běžně prodávají v supermarketech“. Svě vlastní prohlášení hodlají vydat na závěr PNO 2. října. S odstupem tří týdnů obdržel Národní institut pro původ a kvalitu (INAO) několik stovek dopisů odsuzujících „úchylku“ tohoto projektu. Většina z nich přišla od spotřebitelů, zbytek od vinařů. Jakmile budou tyto dopisy analyzovány, budou předány AVA, který doplní dokumentaci o své argumenty a poté ji vrátí národnímu výboru INAO se dvěma možnými výsledky: zamítnutím nebo přijetím připomínek odpůrců. V druhém případě bude profesní organizace povinna přezkoumat svůj návrh.

VITISPHERE/CHRISTOPHE REIBEL/15. 9. 2023/JS

Kdy je víno „vyrobeno“?

Do doby, kdy bude povinné uvedení složení a přídavných látek u vín, zbývá méně než 90 dní, a stále nevíme, jak má být právně vykládáno. Jde o otázku „Kdy je víno vyrobeno?“. Německý vinařský svaz (DWV) informoval, že Evropská unie pravděpodobně pracuje na návrhu jednotného výkladu. Tento návrh by pravděpodobně měl být projednán na příštím jednání pracovní skupiny se členskými státy, které se očekává koncem září. Zda dojde k dohodě a jak by mohla vypadat, zatím není jasné. Je možné, že ročník 2023 bude téměř vyňat z povinnosti označení. Toto je také požadavkem profesního sdružení našich evropských sousedních zemí. To však zatím není jisté. Kvůli této nejistotě je pro každý podnik rozumné zabývat se nyní novými výzvami a neodkládat vše na rok 2024.

DDW/13. 9. 2023/JS

Povinnost označovat šumivá vína již od ročníku 2023?

Vzhledem k nejasnostem, kdy se povinnost označování vztahuje na šumivá vína, předložila Evropská komise výklad k otázce „výroby před 8. 12. 2023“. Podle tohoto výkladu se produkt považuje za vyrobený, pokud po použití všech nezbytných enologických postupů dosáhl vlastností požadovaných pro produkt v souladu s nařízením EU o trhu. V případě vína se jedná například o dosažení požadovaného obsahu alkoholu (nebo kyselin). Potvrzuje se tak předchozí rakouské prohlášení, podle kterého se na většinu tichých vín sklizně 2023 nevztahuje povinnost nutričního značení a seznamu složek.

V případě šumivých vín vyrobených druhotným kvašením musí podle definice toto kvašení proběhnout a výrobek musí dosáhnout požadovaného obsahu alkoholu a přetlaku podle nařízení EU o trhu k datu 8. prosince 2023.

DER WINZER/25. 9. 2023/JS

Produkce nealkoholického biovína není možná

Nová pravidla EU ohledně nealkoholického vína v prosinci 2021 přinesla ▶

zásadní změnu také pro nealkoholická biovína. Ta byla kvůli údajnému omylu v evropském právu zapomenuta. Dealkoholizace měla být zahrnuta do tzv. ekologického nařízení. Tento problém byl již diskutován v Německu na podzim loňského roku. Německu se podařilo vytvořit přechodné opatření, dokud evropská chyba nebude opravena, v intenzivních diskusích, kterých se účastnily zemské ministerstva, spolkové ministerstvo a vinařská sdružení, zejména Ecovin a DWV. Tato korekce mezitím již probíhá i v EU a podle plánu EU by mělo být řízení dokončeno ve 2. čtvrtletí roku 2024. Španělsko však nyní vidí v německém přechodném řešení narušení soutěže. Na žádost Španělska Evropská komise potvrdila, že výrobek odpovídající nealkoholickému vínu, bez ohledu na označení, nemůže být označen termínem, který naznačuje ekologickou výrobu. To znamená jasně a zřetelně: Do doby zařazení dealkoholizace do ekologického nařízení (pravděpodobně ve 2. čtvrtletí 2024) není možné vyrábět, plnit a uvádět na trh nealkoholické biovíno kvůli evropskému právu.

Aby se předešlo nepřiměřeným obtížím, bude dle současných informací příslušnými orgány tolerováno, když se příslušný výrobek označí jako „nealkoholický nápoj z biovína“, pokud bude vyroben do 29. září 2023, plněn do 20. října 2023 a uváděn na trh do 31. prosince 2023. Poté tento výrobek do doby úpravy evropského práva neexistuje. Po 31. prosinci 2023 však mohou být výrobky prodávány jako (konvenční) nealkoholické víno bez „bioznačky“.

DDW/13. 9. 2023/JS

Apulie zpřísňuje kontroly

Ministerstvo zemědělství vyhovělo žádosti konsorcií DOC Apulie o masivní zvýšení počtu kontrol na vinicích a ve vinařstvích. Konsorcium Primitivo di Manduria, které je rovněž členem „Unione dei Consorzi di Tutela dei Vini a D.O. di Puglia“, zveřejnilo souhlas a zároveň oznámilo zákaz nové výsadby ve vlastní oblasti původu. Apulijský kontrolní orgán Agroqualità bude především důkladněji kontrolovat hektarový výnos hroznů a dodržování předepsaných postupů. To má zajistit, aby všechny pěstelské a výrobní postupy splňovaly požadavky na kvalitu a pravost označení původu DOC. Zákaz nové výsadby

v apelaci Primitivo di Manduria platí již od roku 2021 a bude prodloužen až do sklizně 2026. Potřeba prodloužit zmrazení výsadby vznikla po dlouhé diskusi s poradci, vinařskými sdruženími a regionem Apulie, aby se zajistila rovnováha mezi nabídkou a poptávkou s výrazným zlepšením cen Primitivo di Manduria DOP. Současná nadprodukce nevyhnutelně vede k patové situaci, poklesu cen a prodeje. Je naprosto nezbytné obnovit správnou rovnováhu mezi kvalitou a cenou.

Zvýšené kontroly mají zajistit, aby nedocházelo k podvodům. Svazy zemědělců z Apulie již několik týdnů požadují vyšší podporu za škody způsobené plísní révy (peronosporou). Dosud vláda poskytla na celostátní ztráty v produkci pouze jeden milion €. Regionální vláda Apulie mezitím podnikla všechny nezbytné kroky, aby mohla požádat italské ministerstvo zemědělství o status přírodní katastrofy a získat tak pro vinaře mimořádné finanční prostředky.

WEINWIRTSCHAFT/25. 8. 2023/JS

IGT Toscana, pilíř italského vína, bude nyní více chráněn a propagován

Byl podepsán ministerský dekret, který pověřuje konsorcium ochrany a propagací značky CHZO Toskánsko. Pilíř italského a toskánského vína, bude mít své vlastní konsorcium IGT Toscana. Jedno z nejsilnějších jmen italského vína, tedy Toskánsko, a významné zeměpisné označení, pod které spadá 13 500 hektarů vinic s deklarovanou průměrnou roční produkcí 640 tis. hektolitrů vína v posledních pěti letech (plochou menší, produkcí asi jako ČR). To představuje 27 % celkové regionální produkce vína, s více než 95 miliony lahví prodaných každý rok v hodnotě produkce blížící se půl miliardě eur, bude tedy mít vlastní instituci, jejímž prostřednictvím bude v první řadě chráněno jméno a prováděna propagace. Bude uvedena do pořádku specifikace (při EU), pod jejíž pravidla spadá tolik různých vín vyráběných více než 1 400 výrobci lahvového vína. Značka IGT Toscana je silná v Itálii a velmi silná v exportu, kde končí 7 z 10 lahví, s nárůstem 126 % v posledních letech, přičemž hlavními cílovými trhy jsou Evropa (46 %) a USA (33 %).

WINENEWS.IT/21. 8. 2023/JS

Bílá vína Anjou-Saumur směřují ke statusu Cru

Suché bílé apelace Anjou a Saumur, založené na odrůdě Chenin, které představují každá 20 000 hl ročně, žádají současně o uznání Crus. Zrcadlově odrážejí úspěchy svých sousedů v Muscadetu, vinaři z Anjou vybírají ty nejlepší polohy pro výrobu vína pod společným názvem, což jsou většinou stanovené viniční tratě. Na papíře jsou cíle, které se sledují již mnoho let, poměrně jednoduché: jak v apelaci, kde vedle sebe existují dva druhy vína – jeden známý spíše jako mladé víno, druhý jako vyzrálé –, lépe identifikovat a propagovat ten druhý styl?

Ačkoli se termín Cru často používá z pohodlnosti, posláním Národního institutu pro původ a jakost (INAO) je uznávat doplňková zeměpisná označení (DGC), tedy název připojený k názvu apelace. Teprve následně, a pokud je povědomí o něm považováno za dostatečné, může být DGC uznáno jako Cru a propagováno pod jednotným názvem. A tento proces rozhodně neprobíhá ze dne na den.

VITISPHERE/28. 7. 2023/JS

Růžová vína Côtes de Provence budou mít nižší regulovaný výnos kvůli klesajícímu trhu

Dne 22. srpna odhlasovalo sdružení vinařů Côtes de Provence snížení limitu výnosu růžových vín v této apelaci o 10 %. Výnos tak byl snížen na 50 hl/ha, ale výrobci mohou i nadále sklízet 55 hl/ha, pokud v příští kampani umístí 5 hl/ha do rezervy. Cílem tohoto opatření je kontrolovat nabídku s ohledem na klesající ukazatele trhu. Svaz se rozhodl použít páku výnosu k úpravě celkové nabídky vína z důvodu inflace, klesající spotřeby a klesající oblíbenosti turistické destinace v Provence. Pokles prodeje růžových vín v supermarketech dosáhl 6 %, inflace vede zákazníky k výběru levnějších vín.

Ne všichni vinaři však toto kolektivní rozhodnutí podporují. Někteří se domnívají, že rozhodnutí je v rozporu se zájmy jejich podniků a vadí jim také, že rozhodnutí přišlo v době sklizně. Toto opatření odsuzují jako nespravedlivé a dali by přednost individuálnímu přístupu v závislosti na situaci jednotlivých podniků.

VITISPHERE/OLIVIER BAZALGE/6. 9. 2023/JS ▶

Regulace německého trhu vínem

V rámci „krizového balíčku“ uvolnila EU 330 milionů eur na podporu zemědělství ve 22 členských státech. Podle Spolkového ministerstva pro výživu, zemědělství a ochranu spotřebitele (BMEL) obdrží Německo z tohoto fondu 36 milionů eur. Kromě chmelařských a ovocnářských podniků mají být z těchto prostředků podpořeny také vinařské podniky, aby se „vyrovnaly regionální poruchy trhu specifické pro dané odvětví“. Na tyto účely je vyčleněno 6,5 milionu eur. Na rozdíl od chmelařských a ovocnářských podniků, které jsou podporovány podle plochy, má být v odvětví vína dotována destilace přebytků vína na průmyslový líc částkou 65 centů na litr vína.

Díky těmto prostředkům by mohlo být z trhu staženo až 100 000 hl vína. Evropské předpisy však povolují dotace pouze na destilaci červených a růžových vín, takže na destilaci bílých vín se dotace nevztahují. Při současné ploše modrých odrůd 32 200 hektarů by tedy mohla být dotována destilace 3,1 hl na hektar, což představuje přibližně 3,3 % loňské sklizně červeného vína ve výši 3,024 milionu hl. BMEL podle svých slov v současné době připravuje odpovídající návrh nařízení. Vzhledem k tomu, že BMEL ve svém sdělení hovoří o „narušení regionálního trhu“, je teoreticky možné i to, že podpora na destilaci nebude poskytnuta všem vinařským oblastem, a v takovém případě by byly kvóty podpory v podporovaných oblastech vyšší. Stále také zůstává otevřené, zda bude podpora na jeden podnik omezena maximální částkou.

DDW/S. 9. 2023/JS

Podpora destilace vína na pomoc maďarským vinařstvím

Ministerstvo zemědělství poskytne vinařstvím podporu ve výši 1,6 miliardy forintů na destilaci růžových nebo červených vín chráněného původu s cílem řešit potíže na trhu s vínem. Výrobci vína v Evropské unii čelí v důsledku hospodářských potíží posledních let vážným potížím při uvádění na trh, zejména růžových a červených vín. Národní rada (svaz) vinařů navrhuje v letošním roce podpořit destilaci až 90 000 hektolitřů růžového a červeného vína v Maďarsku,

a to s podporou ve výši 1,6 miliardy HUF, což poskytne alternativní zdroj příjmů výrobcům, kteří se potýkají s nedostatkem kapacit nebo problémy s odbytem vína.

Výše podpory se odvíjí od skutečného obsahu alkoholu ve víně, které se má destilovat, takže lihovarník obdrží litr vína za čistou cenu 150 až 180 HUF. Výrobce vína může dodat až 2 500 hektolitřů vinařských produktů do jedné z palíren, které se účastní opatření. Dodané víno musí být růžové nebo červené víno s CHOP a musí mít skutečný obsah alkoholu nejméně 11,5 %. Očekává se, že možnost dodávat do palíren se otevře během několika dní po zveřejnění nařízení. „Opatření by mělo vést k výraznému snížení přebytku vína na trhu, a tím usnadnit proces sklizně. Doufáme také, že podpora pomůže maďarským zemědělcům prodávat sklizené hrozny za vyšší ceny,“ uvedl ministr.

MAGYARMEZOGAZDASAG.HU/18. 9. 2023/JS

Francie: 40 milionů navíc na destilaci přebytečného vína

Francouzský ministr zemědělství oznámil, že se mu podařilo navýšit rozpočet na krizovou destilaci na 200 milionů eur. To stačí na zpracování přibližně 3 milionů hektolitřů ze 4,4 milionu hektolitřů, o které vinaři požádali. Ministr zemědělství tak dodržel své slovo, které dal. Když loni v únoru představil rozpočet ve výši 160 milionů eur na krizovou destilaci, zavázal se, že dosáhne cíle 200 milionů eur. „Podařilo se nám zmobilizovat krizovou rezervu Evropské unie a získali jsme dalších 40 milionů eur,“ oznámil ministr 25. srpna.

Zástupci odvětví si pochvalují. Toto navýšení by mělo umožnit destilaci 3 milionů hektolitřů až do října 2024, ale nezabaví francouzské vinařství 4,4 milionu hektolitřů, které si vinaři upsali do 5. července letošního roku. Jen v regionu Languedoc Roussillon bylo zaregistrováno 1 146 úpisů na přibližně 2 miliony hektolitřů. Aby se francouzské vinařství stalo odolnějším, bude ministerstvo pracovat na přístupu k vodě. Vždycky lze říct, že je možné změnit systém, ale když réva vinná uschne, nic jiného už růst nemůže. Ministr rovněž slibuje, že v příštích týdnech představí mechanismus transformace státem garantovaných úvěrů na dotované úvěry.

Podpora destilace v krizových situacích pro kampaň 2023 se řídí evropskými předpisy zveřejněnými 26. června. Destilační opatření se týká tichých vín s CHOP, CHZO a vín bez označení původu, s výjimkou bílých vín a vín s CHOP z oblastí Val de Loire Centre a Vallée du Rhône-Provence. Výše podpory je stanovena na 75 €/hl, 65 €/hl a 45 €/hl pro vína s CHOP, CHZO a bez označení původu. Lihovarníkům se vyplácí 5 €/hl.

VITISPHERE/MARION BAZIREAU/25. 8. 2023/JS

Dodatečných 60 mil. eur pro francouzské ekologické zemědělce

Francouzské ministerstvo zemědělství a potravinové bezpečnosti plánuje podpořit ekologické zemědělce částkou 60 mil. €. Ministerstvo oznámilo, že chce pomoci ekologickým zemědělcům, kteří utrpěli ztráty v důsledku současné hospodářské krize způsobené válkou na Ukrajině. Parametry opatření byly dohodnuty s profesními svazy a opatření bylo notifikováno Evropskou komisí jako národní podpora. O podporu mohou požádat všechny zemědělské podniky, které jsou buď certifikované jako ekologické, nebo jsou v přechodném období na ekologické zemědělství, pokud jsou ve ztrátě a jejich příjmy se za poslední rok snížily alespoň o 20 %.

Prodej a zisk ekologických zemědělců v době inflace a klesající kupní síly obzvláště prudce klesly. Různé produkty byly postiženy různě, zatímco míra inflace u konvenčního a ekologicky vyrobeného mléka se lišila jen minimálně. Kromě toho klesá i poptávka po bioproduktech ve prospěch lokálních výrobků (ať už ekologických, nebo konvenčních). Například v průzkumu mezi spotřebiteli v roce 2017 uvedlo 30 % francouzských respondentů, že by si přáli větší výběr bioproduktů, ale do roku 2021 tento podíl ve stejném průzkumu klesl na pouhých 18 %.

WEINWIRTSCHAFT/30. 8. 2023/JS

El Niño způsobuje na chilských vinnicích rozsáhlé záplavy

Vydatné srážky v Chile od minulého týdne způsobily vážné záplavy, které ovlivnily několik chilských vinařských oblastí. V důsledku jevu El Niño spadlo ▶

v některých regionech během necelého týdne více než 350 mm srážek, což je více, než je průměrný roční úhrn srážek v hlavním městě Chile, Santiagu. Při záplavách zemřeli nejméně čtyři lidé a desítky tisíc lidí byly evakuovány, protože chilská vláda vyhlásila katastrofický stav. Ačkoli je hlášeno mnoho zaplavených vinic, nejzávažnější a dlouhodobě škody byly způsobeny na budovách a zvířatech.

Ačkoli cyklus El Niño je normální, vysokou intenzitu záplav lze považovat za důsledek vyšších teplot v důsledku klimatických změn. Problém je v tom, že teploty byly vyšší než obvykle, takže v Andách nedostali sníh, ale déšť. Množství deště sneslo z hor spoustu sedimentů, které protrhly břehy řek a způsobily stržení celých domů. Starší vinice by se měly ze záplav zotavit, rizikem je však nyní to, že pro nadcházející týden jsou předpovídaný silné mrazy, proti kterým není infrastruktura.

THEDRINKSBUSINESS.COM/AMANDA BARNESOVÁ/30. 8. 2023/JS

Téměř 40 % jihoafrických vinařských podniků je ve ztrátě

Podle zprávy, kterou zveřejnila nezávislá organizace Bureau for Food and Agricultural Policy, klesla plocha vinic v Jihoafrické republice v roce 2022 poprvé od roku 1998 pod 90 000 hektarů. Důvodem je nedostatečná ziskovost vinařského odvětví. Zpráva uvádí, že pouze 12 % producentů je dlouhodobě ziskových, zatímco 49 % se daří vytvářet nízké zisky nebo se dostat na hranici rentability, zatímco 39 % je ve ztrátě. Předpovídá, že plocha vinic dosáhne svého dna v roce 2025.

VITISPHERE/SHARON NAGELOVÁ/7. 9. 2023/JS

Nedostatek vody na jihu Francie znamená pro vinice situaci na hranici života a smrti

Zatímco současná vlna veder urychluje sklizeň po celé Francii, v jižní části země, kde sucho zničilo hrozny na vinicích, je tempo sklizně ještě rychlejší. V Pyreneích a na pobřeží Aude a Hérault je již 17 měsíců nedostatek vody. Vinice začínají odumírat, některé rostliny nepřežijí podzim. Vinařské oblasti

Occitanie potřebují signál k řešení problému, jinak do tří let zanikne značná část vinic. A pokud zde nebudou vinice, olivové háje nebo mandloně, nebude zde růst ani nic jiného.

Pokroku již bylo dosaženo v oblasti využívání odpadní vody a nyní je třeba ji zavést do praxe a ne jen zkoušet v rámci experimentů. Stejně tak povodňové nádrže a retenční nádrže využívají přebytečnou vodu, aby se zajistilo, že v regionu nepřijdou o další životy jako v letech 1999, 2007 a 2018. Miliony kubíků vody protékají kolem, aniž by se před nimi lidé dokázali ochránit a alespoň část vody využít, když je jí nedostatek.

VITISPHERE/13. 9. 2023/JS

Světové trendy vývoje produkce a spotřeby vína

Nová zpráva o mezinárodním trhu s vínem, kterou vypracovali Rafael Del Rey ze španělské Observatoře trhu s vínem a profesorka Simone Looseová z Univerzity v Geisenheimu, vrhá aktuální světlo na světový trh s vínem. Zaměřuje se na změnu vztahu mezi objemem a hodnotou a mezi trhy a styly vína. Až do 70. let 20. století se mezi jednotlivými zeměmi obchodovalo méně než 15 % celkové spotřeby vína. Do roku 2022 se tento podíl více než ztrojnásobil – na přibližně 46 procent. Téměř každá druhá láhev vína se nyní spotřebuje v jiné zemi, než ve které byla vyrobena, uvádějí autoři. Před padesáti lety začala svůj vývoz zvyšovat nejprve Itálie a poté Francie, následované Španělskem. Další země, včetně Nového světa a východní Evropy, se přidaly a v prvních jedenácti letech tohoto století zaznamenal světový obchod s vínem roční nárůst o 4,3 %. Od té doby se tento růst dramaticky zpomalil a nyní činí pouze 0,4 %. Průměrné ceny zůstávaly v letech 2000 až 2010 v podstatě konstantní, ale pak se náhle rozjely na vysoké obrátky a každoročně rostly o něco více než 4 % z 2,32 €/l v roce 2011 na 3,59 €/l v loňském roce. Celková hodnota světového obchodu s vínem se tak od přelomu tisíciletí téměř ztrojnásobila: ze 14 miliard eur na více než 37 miliard eur.

Jedním ze zřejmých jevů je geografický posun spotřeby. Víno přišlo do módy ve společnostech, které dříve dávaly přednost pivu nebo jiným mezinárodním nápojům, zatímco v tradičních vinařských oblastech ztratilo oblibu.

V oblastech, kde víno není tradičním nápojem, jako je většina zemí Latinské Ameriky nebo Afriky, hodnota dovozu vína stále roste rychleji než v tradičnějších vinařských oblastech, jako je Evropa. Oba tyto regiony však představují méně než 5 % světového trhu, takže ani zdaleka nemohou vyrovnat pokles spotřeby v Evropě. Za poslední čtvrtstoletí se spotřebovalo méně vína, než se vyrobilo. Za 20 let od roku 2002 do roku 2021 činil průměrný přebytek 28,5 mil. hl. Na trzích spotřeby došlo k částečně drastickým změnám: Z pěti největších trhů podle hodnoty rostly od přelomu tisíciletí mnohem rychleji Spojené království a USA než Německo, Kanada a Japonsko. Z dalších šesti největších trhů se na předních místech umístily Rusko, Nizozemsko a Čína. Prodej do posledně jmenované země však po dosažení vrcholu v roce 2018 dramaticky poklesl. Po změně státních pravidel pro poskytování darů začal čínský dovoz klesat přibližně o milion hektolitrů ročně. Covid-19 pak klesající trend mírně urychlil. V roce 2022 dovoz vína nadále klesal (-20,6 %), zatímco pokles hodnoty dovozu se zpomalil na -4,3 %.

Dlouhou dobu muselo být „pravé víno“ červené. Například aby červené víno získalo vysoké hodnocení v časopise Wine Advocate Roberta Parkera, muselo být před několika lety těžké, silné, tučné a marmeládové. Nyní jsme celosvětově svědky výrazného posunu směrem k lehčím a osvěžujícím vínům. I statistiky ukazují rostoucí poptávku po šumivých a bílých vínech a obecně klesající trh s červenými víny. Důležitější než styl ale může být cena. Existuje velký segment spotřebitelů velmi citlivých na cenu, kteří dávají přednost populárnějším a snadno pitelným vínům (lehčím, svěžím, sladším, bílým, růžovým, šumivým atd.) za velmi konkurenceschopné ceny. Tento posun ve stylu a spotřebě naznačuje, že tradiční evropský systém původu CHOP (AOC, DOC, VOC) může ztratit na významu. Spotřebitele, zejména v neproducentických zemích, kteří tyto klasické kategorie tolik neznají, zajímá spíše chuť než specifikace vinařského zákona. Produkty s chráněným zeměpisným označením (CHZO, zemská vína) a vína odrudová, které mohou pružněji reagovat na měnící se chuťové preference, jsou současnou krizí ovlivněny méně než tradiční a vysoce regulovaná CHOP, jako je Bordeaux nebo Rioja. V Německu to může znamenat, že například víno Müller-Thurgau bude v případě překro-

čení kritické hranice sudového vína 1 €/l vytlačeno španělským Airénem.

WEINWIRTSCHAFT/24. 8. 2023/JS

Trh s vínem v Itálii do roku 2027 poroste o 6,7 % ročně

U tichých vín +4,2 %, u šumivých a perlivých vín +9,3 %. 75 % příjmů (32 % objemu) bude připadat na bary a restaurace. Objem spotřeby je do značné míry stabilní, jak uvádí společnost STATISTA. To vše navzdory množství problémů, mezi něž patří inflace, rostoucí náklady a klesající kupní síla italských rodin. Mladší generace pijí méně vína než starší, a to jak v důsledku neustálého demografického poklesu, kdy přibývá starších a ubývá mladých lidí, a to i díky tomu, že mladí věnují větší pozornost svému zdraví. Přesto zůstává Itálie nejvýznamnějším trhem pro italské víno. Obrat italského trhu s vínem v roce 2023 dosáhne 20,3 miliardy eur.

V případě tichých vín se ukazuje, že zatímco u spotřeby červených vín dojde v příštích čtyřech letech k nárůstu hodnoty o 3,7 % ročně, u bílých vín to bude +4,6 %. A ještě více se zdá, že porostou růžová vína, a to mezi lety 2023 tempem 7 % ročně. U perlivých a šumivých vín se očekává růst obratu v letech 2023–2027 o 9,3 % ročně, ale zvýší se i množství: v roce 2024 se očekává nárůst objemu o +3,7 %.

WINENEWS.IT/27. 8. 2023/JS

Benátsko: Historicky nejvyšší hodnota vývozu

Italská vinařská oblast s nejvyšším obratem v roce 2022 zaznamenala nové rekordy. Hodnota vývozu vzrostla o 13,9 % na 2,84 miliardy eur, což znamená, že na tento region nyní připadá 36 % hodnoty národního vývozu vína. Za růstem však stojí téměř výhradně zvýšení cen (+13,4 %), zatímco objem se zvýšil pouze o 0,4 % na 7,9 mil. hektolitrů. Lví podíl na vývozu, který činí 52,2 %, mají lahvová tichá vína. Jejich obrat v roce 2022 dosáhl 1,48 miliardy eur (+9,8 %), zatímco objem vzrostl pouze o jedno procento na přibližně 3,95 milionu hektolitrů. Průměrná cena se zvýšila na 3,75 eura za litr (+8,8 %).

Segment šumivých vín nyní zaujímá 43,9 % vývozu, a to především díky Pro-

secu, jeho podíl se za posledních 10 let zvýšil o 20 %. V roce 2022 se v Benátsku prodaly téměř 3 miliony hektolitrů šumivého vína, což je o 6 % více než v roce 2021, a byl za něj vybrán dosavadní rekord 1,25 miliardy eur (+19,8 %). Ceny vzrostly o 13,1 % na průměrných 4,17 eur za litr.

Celkem 51 % hodnoty obchodu a 53 % objemu je soustředěno na tři trhy: USA, Německo a Velkou Británii. Z hlediska hodnoty mají USA náskok před Německem, které je na prvním místě z hlediska objemu. Německý trh, hlavní odběratel tichých vín z Benátska, nakoupil v loňském roce celkem 1,64 milionu hektolitrů vína a sektů (-0,5 %) a zaplatil za ně 449 milionů eur. USA objednaly 1,43 milionu hektolitrů (+5,1 %) a utratily 641 milionů eur. Podíl USA na celkové hodnotě vývozu činí 22,6 %, Německa 15,8 % a Velké Británie 11,6 %.

WEINWIRTSCHAFT/21. 9. 2023/JS

Španělsko zaznamenalo v prvním pololetí rekordní obrat z vývozu vína

Obrat španělského vývozu vína vzrostl v prvních šesti měsících roku 2023 ve srovnání se stejným obdobím loňského roku o 1,3 % na 1,453 miliardy eur, což představuje nejlepší první pololetí v historické řadě. Vyplývá to z nejnovější zprávy Španělského střediska pro sledování trhu s vínem (OEMV), která však ukazuje na 0,3% pokles objemu vývozu v tomto období, který činí 10,18 mil. hl. Údaje za prvních jedenáct měsíců vinařského roku (srpen 2022 až červen 2023) ukazují nárůst prodeje v hodnotě o 2,1 % a pokles v objemu o -2,5 %, který činí 2,733 mld. € na jedné straně a 19,04 mil. hl na straně druhé.

Zahraniční prodej lahvoových vín se v červnu meziročně zvýšil v hodnotě o 1,9 % na 2, 479 mld. € a v objemu ztratil -1,1 % na 9,43 mil. hl, přičemž se zvýšila jejich průměrná cena o 3 % na 2,63 €/l. Jinými slovy, vyvezlo se o 103 tis. hl lahvového vína méně, ale za jejich vývoz bylo fakturováno o 46 mil. € více. Naproti tomu nebalená vína v meziročním srovnání vzrostla v hodnotě o 3 % na 519 mil. € (+15,3 mil. €) a v objemu ztratila 6 % na 11,4 mil. hl (-731 tis. hl). Z hlediska produktů, co se týče hodnoty, to byla vína s CHOP balená se ztrátou 15 milionů eur a nebalená vína (-8,8 milionu eur), která v první polovině roku

vykázala nejhorší výsledky. Jejich pokles byl kompenzován nárůstem prodeje balených vín bez CHOP, jejichž obrat vzrostl o 24,1 milionu eur, vín v „Bag in box“ (BiB) s nárůstem o 8,2 milionu eur, šumivých a perlivých vín (+5,5 milionu eur) a likérových vín (+4,2 milionu eur). Z hlediska objemu však pokles vína s CHOP (-96,5 tis. hl), nebaleného vína (-55 tis. hl) a šumivého a perlivého vína (-38 tis. hl) nebyl kompenzován dobrými výsledky ostatních produktů.

Podle trhů zůstávají Spojené státy vedoucí destinací v hodnotě, i když v první polovině roku 2023 zaznamenaly pokles o 2 % na 129,7 mil. €. Těsně za nimi následuje Spojené království se 127,2 mil. € a nárůstem o 14 % a na třetím místě Německo, které zaznamenalo mírný nárůst o 0,2 % na 91,3 mil. €. Co se týče objemu, Spojené království předstihlo Německo a Portugalsko a stalo se hlavní destinací pro španělské balené víno s 425 tis. hl a nárůstem o 14 %. Těsně za ní následuje Portugalsko se 421 tis. hl (+10 %) a na třetím místě Německo, které zaznamenalo nárůst o 1,4 % na 403 tis. hl.

EFEAGRO.COM/24. 8. 2023/JS

Každá třetí láhev vína vypitá ve Francii je růžová

Stejně jako spotřeba, i výroba růžového vína ve Francii stabilně roste, stejně jako v zahraničí. Pro ročník 2020 bylo na celém světě vyrobeno 23 milionů hl růžových vín. Světová produkce se nicméně soustřeďuje kolem několika velkých zemí, přičemž Francie a Španělsko představují více než polovinu světové produkce růžového vína, přičemž samotná Francie vytváří více než třetinu (35 %) celosvětového objemu. Růžové víno nyní představuje každou desátou láhev zkonsumovaného vína na celém světě, přičemž tento trend je do značné míry tažen francouzským trhem, kde toto číslo vzrostlo na každou třetí láhev, což je jediná země na světě, kde je váha růžového vína tak silná.

VITISPHERE/OLIVIER BAZALGE/1. 9. 2023/JS

Ceny červeného Bordeaux nadále klesají

V porovnání s předchozím rokem klesl jak obchodovaný objem, tak průměrná cena červených vín AOC Bordeaux ▶

z konvenčního pěstování o 10 %. Nakonec ale ceny neklesly na úroveň krizových kompenzačních plateb za destilaci ve výši 75 eur/hektolitr. Ve skutečnosti se 682 000 hektolitrů konvenčně vyrobených červených vín AOC Bordeaux obchodovalo v daném období v průměru za přibližně 104 eur/hl. Situace není lepší ani u červených biovín AOC. Zde se prodej nebaleného vína snížil o 36 % na přibližně 16 000 hektolitrů, zatímco průměrná cena klesla o 9 % na přibližně 200 eur/hektolitr – stále téměř dvakrát více než u konvenčních vín. Je předpoklad, že cena biovína může v budoucnu opět vzrůst s ohledem na chorobami zdecimovanou sklizeň biohroznů v roce 2023.

U mnoha výrobců vína v Bordeaux jsou příjmy nižší než výrobní náklady, což je kromě klesajících cen způsobeno především enormním nárůstem nákladů – jen u skleněných lahví o 20 %. Vzhledem k tomu, že neexistuje příslušná odvětvová dohoda, neexistuje žádná minimální cena vín z Bordeaux, která by zohledňovala nebo pokrývala výrobní náklady.

WEINWIRTSCHAFT/21. 9. 2023/JS

Sekty v Německu odolávají obecnému trendu konzumace vína

Členské podniky Svazu německých výrobců sektů (VDS) v roce 2022 prodaly přibližně 284,6 milionu lahví sektů o objemu 0,75 litru. To představuje nárůst prodeje v zemi i v zahraničí o 2,8 % oproti roku 2021. Tímto způsobem sekty vzdorují klesajícímu trendu prodeje německých tichých vín. Podle VDS je každá šestá láhev sektů nyní růžová, což tvoří 16,4 % celkového objemu. Ještě většího růstu dosáhly takzvané „nealkoholické sekty“, kde nárůst prodeje činí 7,2 %. Odvětví se tak ubírá správným směrem, aby opět dosáhlo úrovně před pandemií.

DDW/14. 9. 2023/JS

PIWI odrůdy jsou v Itálii stále aktuálnějším tématem

Jsou tématem, které již dlouho vzbuzuje velký zájem a stejně vášnivé debaty, ale v roce peronospora, která vážně postihla italské vinice a způsobila všeobecný pokles produkce s vrcholy v ně-

kterých regionech, jako jsou Abruzzo, Sicílie a Toskánsko, se pozornost stále silněji zaměřuje na PIWI odrůdy. Těm je věnován třetí ročník přehlídky „Rassegna dei Vini Piwi“, kterou pořádá Nadace Edmunda Macha. Jejím cílem je propagovat a ocenit vína vyrobená nejméně z 95 % z hroznů odrůd PIWI. Ačkoli na evropské úrovni byly tyto odrůdy uznány pro různá CHOP, v Itálii existují regiony, kde pěstování PIWI odrůd dosud nebylo povoleno, a to ani pro výrobu vína s CHZO. V Národním registru odrůd révy vinné je zapsáno 36 odrůd PIWI a plocha, na které se tyto odrůdy pěstují, přesahuje několik tisíc hektarů; nejvíce ploch s hrozny PIWI odrůdami je ve Venetu (Benátsku). Latinsko a Piemont jsou nejnovějšími regiony, které povolily pěstování těchto odrůd ve svých vinařských oblastech.

Soutěží vín PIWI odrůd chce Nadace Edmunda Macha v San Michele All'Adige rovněž zhodnotit výzkum a pokusy s odolnějšími odrůdami, které vedly k zápisu čtyř nových odrůd z činnosti genetického zlepšování do Národního registru díky spolupráci s konsorciem Civit: Termantis, Nermantis, Charvir a Valnosia. Nedávno bylo díky projektu Vevir zjištěno, že tyto odrůdy jsou vedle odrůd Solaris, Sauvignier gris, Bronner, Palma, Johanniter a Pinot Regina optimální pro pěstování v Trentinu. Akce bude probíhat dva dny: 8. a 9. listopadu 2023, přičemž vína bude hodnotit komise 24 odborníků vybraných z enologů, vinařských techniků, novinářů, somméliérů a výzkumných pracovníků ze zemědělsko-potravinářského světa.

Do intenzivního šlechtění na odolnost se nadace pustila již v roce 1987. Dnes se ročně vyprodukuje cca 35–40 tisíc semen rozdělených do přibližně 100 kombinací křížení. Pro zefektivnění selekční fáze se používají techniky s markery spojenými se znaky odolnosti vůči houbovým chorobám.

WINENEWS.IT/13. 9. 2023/JS

Stále více mezinárodních odrůd v německém vinařství

Německá odrůdová skladba vinic se v letech 2012 až 2022 výrazně změnila. Podle údajů Spolkového statistického úřadu zaznamenala v tomto období největší nárůst odrůda Sauvignon blanc. Plocha osázená touto odrůdou vzrostla ze 700 na 1 900 hektarů, což představuje

nárůst o téměř 162 %. Jiné mezinárodní odrůdy révy vinné, jako je například Chardonnay, se ve stejném období zvýšily o 83 % na 2 700 hektarů. V segmentu modrých odrůd vzrostla plocha Merlotu na 889 hektarů (+59 %) a Cabernetu Sauvignon na 483 hektarů (+43 %).

Positivní růst vykazují také odrůdy révy odolnější vůči houbovým chorobám (PIWI). Jejich celková plocha vinic se rozkládá na přibližně 2 800 hektarech, což odpovídá nárůstu o 3,7 % oproti předchozímu roku. Za zmínku stojí, že se stále více pěstují bílé odrůdy révy vinné, zatímco modrá odrůda Regent byla silně vyklučena a oproti předchozímu roku poklesla o 3 % a oproti roku 2012 o 21 %.

Celkově se plocha vinic v Německu v roce 2022 oproti předchozímu roku téměř nezměnila a činila přibližně 103 400 ha, v roce 2012 to bylo ještě 102 200 ha. Spolkový úřad pro zemědělství a výživu schválil pro rok 2023 přibližně 302 hektarů nových vinic v celém Německu. Lví podíl z toho byl schválen pro Rheinhessen.

WEINWIRTSCHAFT/30. 8. 2023/JS

Druhé „kolo“ je nalahvováno

Víno v pivních lahvích – pomyslně jednoduché řešení problému opakovaného použití lahví. Silja Mende-Kampsová a Leonie Berentsová si to myslely a proto v roce 2022 založily svůj start-up „abgefüllt“ (nalahvováno). Již v květnu letošního roku přišla na trh jejich druhá série vín. Stejně jako v prvním roce byly hrozny pěstovány a vinifikovány podle biodynamických zásad ve spolupráci s vinařstvím Zähringer v Bádensku.

Vína jsou lahvována bez označení ročníku. Některá vína jsou však záměrně kupážována z různých ročníků. Například nové růžové víno v portfoliu nese název „No1“, zatímco bílá a červená vína se nazývají „No2“, aby se odlišila od svých předchůdců. Číslování je jednoduše proto, aby bylo jasné, že se jedná o novou sezónu, která může přijít s úplně jinou chutí, přestože se jedná o stejnou odrůdu nebo cuvée. Má zvýšit povědomí o rozdílných klimatických podmínkách ročníků 2018 až 2022 i způsobech zrání vína (dřevo, nerez) a jednoduchým způsobem ukázat koncovým spotřebitelům, že je tu další edice.

S výjimkou růžového vína s převahou odrůdy Pinot noir převažují v cuvée ▶

PIWI odrůdy. Specialitou je také oranžové víno „Golden Vintage“. Odrůdově čistý Johanniter, ale z poloviny z ročníku 2018 se čtyřletým zráním v bariku a z poloviny z ročníku 2021 zrajícím v nerez. S výjimkou Crémantu, u kterého to předpisy EU nedovolují, jsou všechna vína plněna do 0,5litrových lahví z hnědého skla s korunkovým uzávěrem, které lze vrátit na kterémkoli místě zpětného odběru záloh a zařadit se do vratného cyklu pro pivní lahve.

WEINWIRTSCHAFT/25. 8. 2023/JS

První německý vratný systém lahví o objemu 0,75 litru

Družstvo Wein-Mehrweg je sdružení deseti zemědělských podniků s celkovou výměrou 5 200 hektarů. První vína ve vratných lahvích o objemu 0,75 litru se zálohou 25 centů jsou nyní k dostání v prodejnách vína a nápojů skupiny Gefako se sídlem v Bádensku-Württembersku. Devět vín je produktem družstva Heuchelberg Weingärtner z okresu Heilbronn. Vína z družstevního vinařství Heilbronn, vinařství Hohenlohe, vinařství Rosswag z Lemberska a vinařství Markelsheim budou následovat v několika příštích týdnech. V několika měsících se přidají vinařství Lauffener Weingärtner a Weingärtner Clebronn-Güglingen.

V současné době se rozšiřuje spolupráce se společností Gefako Süd. V rámci této spolupráce je organizováno přibližně 200 rodinných prodejen nápojů a přibližně 360 specializovaných prodejen nápojů. Nyní je již zájem také ze strany maloobchodních prodejců nápojů s několika pobočkami. Nabídka vína v opakovaně použitelných lahvích se však do maloobchodu s potravinami dostane pravděpodobně až později. Nicméně realizace nyní proběhla rychleji, než se při prezentaci projektu na veletrhu ProWein očekávalo.

WEINWIRTSCHAFT/24. 8. 2023/JS

USA mají první systém vratných lahví na víno

Start-up Revino informuje o zavedení systému vratných lahví na víno v americkém státě Oregon. Ve spolupráci se společností Oregon Beverage Recycling Cooperative (OBRC) bude využit stá-

vající systém vratných ostatních lahví v Oregonu. Vznikne tak první systém vratných lahví na víno v USA ve větším měřítku. OBRC provozuje po celém státě síť BottleDrop, což je systém míst zpětného odběru prázdných lahví. Spotřebitelé pak dostanou od sítě zpět zálohu. Oregonský systém je první svého druhu v celé zemi. Společnost Revino chce v roce 2024 poskytnout více než 30 výrobcům vína znovuplnitelné lahve pro jejich víno, kterých má být k dispozici 2,4 milionu. Slovo „refillable“ je vyraženo na dně lahví, aby je spotřebitelé mohli rozpoznat jako vratné lahve. Ve třetím čtvrtletí roku 2024 má být dokončeno nové zařízení na mytí lahví Revino, kde budou lahve tříděny a čištěny a poté vráceny výrobcům vína k opětovnému použití.

Prozatím jsou k dispozici burgundské lahve, na jejichž návrhu se podle společnosti Revino podílelo více než 70 výrobců vína. V současné době pouze v zeleném skle, ale barevná škála se bude rozšiřovat. Od konce roku 2024 chce Revino nabízet také lahve Bordeaux. Podle společnosti váží současná láhev 495 gramů. Snažili se vyvinout lehkou skleněnou láhev, která je dostatečně robustní až pro 50 cyklů použití. Projekt je financován s pomocí různých investorů, mezi nimiž jsou jednotlivci i skupiny, které se zasazují o snížení ekologické stopy oregonského vinařského odvětví.

WEINWIRTSCHAFT/30. 8. 2023/JS

Francie: 1,8 mil. lahví falešného šampaňského v oběhu

Ve Francii žaluje jedna žena svého bývalého zaměstnavatele, šampaňský dům Didier Chopin. Obviňuje svého bývalého šéfa z toho, že v Champagne „přeprocovává“ perlivé víno z Ardèche a Španělska a pak je prodával jako šampaňské pod svými značkami. Pracovala od května 2021 v (legální) výrobě perlivých vín Didier Chopin v Soissons v Champagne, jeho výroba šampaňského se ale nachází v Champlatt-et-Boujacourt.

Celý příběh začal, když měl Didier Chopin na začátku léta 2022 problémy s bankami. Až jí jednoho dne řekl o objednávce na 800 000 lahví perlivého vína. Poté se jí některé věci zdály divné. Najednou byly žluté lahve nahrazeny zelenými a do Soissons byly dodány zátky od šampaňského. Když se brzy poté na Googlu objevily podivné recen-

ze zákazníků, začala 10 měsíců interně shromažďovat důkazy a v dubnu 2023 pak informovala své kolegy a odpovědné orgány. V důsledku toho byla propuštěna. Podle ní Chopin do perlivých vín dodaných do Soissons přidával kyselinu uhličitou a lihovinu a plnil je jako šampaňské s upraveným obalem. Celkem bylo na trh uvedeno 1,8 milionu lahví falešného šampaňského za 10 až 20 eur za láhev. Její slova potvrdil bývalý kolega, který měl na starosti přepravu lahví mezi Soissons a Champlatt-et-Boujacourt.

Státní zastupitelství v Remeši však zatím vyšetřování nezahájilo, údajně čeká na příchod spisu z Generálního ředitelství pro hospodářskou soutěž, ochranu spotřebitele a boj proti podvodům (DGCCRF). Samotný úřad stále čeká na výsledky analýz vína v lahvích. Didier Chopin falšování popírá.

WEINWIRTSCHAFT/24. 8. 2023/JS

Hackerský útok na data zákazníků společnosti Wein & Co

Největší rakouský obchodní řetězec s vínem Wein & Co se stal obětí kybernetického útoku. Byly odcizeny údaje o některých uživateli internetového obchodu. Bankovní a platební údaje nebyly zasaženy. Útokem hackerů byli postiženi pouze zákazníci internetového obchodu Wein & Co. Zákazníci 23 poboček tohoto maloobchodního řetězce s vínem po celém Rakousku byli ušetřeni. Společnost Wein & Co rovněž vysvětlila, že nedošlo ke krádeži bankovních a platebních údajů, protože je sama neukládá. Platby v internetovém obchodě ukládá výhradně poskytovatel platebních služeb, který nebyl útokem zasažen, uvedla v prohlášení.

Ukradeny byly osobní údaje zákazníků internetového obchodu, jako jsou jména, adresy, e-mailové adresy, telefonní čísla a informace o objednávkách. Postiženi jsou pouze zákazníci, kteří mají v internetovém obchodě Wein & Co zákaznický účet. V reakci na útok pověřila společnost Wein & Co tým odborníků, kteří útok zastavili a následně obnovili bezpečnost systémů. Útok byl nahlášen policii a postižení zákazníci byli informováni. Zákazníkům internetového obchodu nyní doporučujeme, aby si při příštím přihlášení změnili heslo a neregistrovali na podezřelé e-maily.

DER WINZER/11. 9. 2023/JS

Webové stránky Wine in Moderation jsou nyní k dispozici v češtině

Národní vinařské centrum ČR se v listopadu 2022 připojilo k programu Víno s mírou a ihned začalo s jeho realizací v ČR. Mezi první kroky patří vytvoření

webových stránek Víno s mírou v českém jazyce, které dnes s hrdostí představujeme a které znamenají zásadní moment na naší cestě k podpoře odpovědné konzumace vína a podpoře udržitelné vinařské kultury v České republice.

Díky tomuto nedávnému přírůstku jsou nyní webové stránky Vína s mírou

dostupné v ne méně než 12 jazycích – angličtině (EN), italštině (IT), němčině (DE), francouzštině (FR), španělštině (ES), portugalštině (PT), řečtině (EL), nizozemštině (NL), litevštině (LT), švédštině (SV), ruštině (RU) a češtině (CZ).

[HTTPS://WWW.WINEINMODERATION.EU/CZ/](https://www.wineinmoderation.eu/cz/)

Zprávy z OIV a AREV za září

OIV

Albánie se stala 50. členským státem OIV

V roce 2022 měla Albánie plochu vinic o rozloze 11 339 ha. Podle statistik OIV se řadí na 41. místo na světě z hlediska producentů a na 55. místo z hlediska spotřebitelů. Vinařství na území Albánie existuje již více než 2000 let, protože jsou důkazy, že zde Ilyrové pěstovali hrozny a vyráběli víno. Tato tradice pokračovala ve všech historických obdobích, za římské a byzantské říše, za osmanské nadvlády i v moderní době během druhé světové války a komunistického režimu, s jejich obtížemi i úspěchy, až do dnešních dnů.

V posledních třiceti letech se vinařství v Albánii pomalu, ale vytrvale rozvíjí. Plocha vinic vzrostla z 2.776 ha v roce 2010 na 7.442,3 ha v roce 2021, přičemž 5.954,8 ha tvoří moštové a 1.488 ha stolní odrůdy. Několik vinařství se z malých provozů vyvinulo ve skutečné vinařské společnosti, které dnes mohou zaručit nejen množství, ale i kvalitu vína a nabízejí milovníkům vína špičkovou kvalitu. V Albánii je nyní registrováno 70 vinařství, z nichž více než 20 jsou velká vinařství.

Několik vinařství se věnuje výrobě vína z autochtonních odrůd, jako jsou Kallmet, Shesh, Serine, Debinë, Puls, Čërrujë a Vlosh a další. Následující odrůdy se také dobře přizpůsobily albánskému území a podnebí: Merlot, Muškát, Ryzlink rýnský, Tempranillo, Cabernet Sauvignon atd. Albánské ministerstvo zemědělství a rozvoje venkova podniklo několik kroků na podporu tohoto odvětví tím, že zařadilo vinohradnictví a vinařství do národního programu podpory. Bylo rovněž podniknuto několik kroků ke sladění zákonů a předpisů s *acquis* Evropské unie. To vedlo k tomu, že parlament přijal nový zákon č. 86/2022 o vinařství a vinohradnictví, který lépe reguluje toto odvětví a umož-

ňuje výrobcům rozšířit své exportní možnosti.

OIV/6. 9. 2023/JS

Prezident OIV hájí rozdíl mezi vínem a alkoholem

Prezident OIV Luigi Moio ve čtvrtek prohlásil, že legitimitu vína nelze zpochybňovat, a obhajoval potřebu rozlišovat ho od ostatních alkoholických nápojů. Uvedl to na konferenci „Od minulosti k logické budoucnosti vína“, kterou v Lagronu oficiálně zahájil akademický rok 2023-2024 kampusu mezinárodní excelence „Campus Iberus“, aliance tvořené univerzitami v La Rioja, Pública de Navarra, Zaragoza a Lleida.

Zdůraznil, že současná a především budoucí společnost „by se mohla vyvíjet směrem k modelům, které by mohly zpochybnit legitimitu vína, zejména v důsledku změn ve vnímání alkoholických nápojů“. Obhajoval potřebu rozlišovat mezi zneužíváním a zodpovědnou konzumací, ačkoli „nová neo-prohibiční vlna“, varoval, „by mohla vést k radikální změně ve spotřebě vína“, což by mělo za následek rychlý pokles spotřeby vína během několika generací. Zaměňování vína s jinými alkoholickými nápoji je podle tohoto profesora enologie velmi choulostivým aspektem, který hrozí poškozením image vína až k jeho velmi nebezpečné delegitimizaci.

EFE.COM/28. 9. 2023/JS

AREV

AREV: Ze zasedání Zemědělského výboru EP 30. 8. 2023 k revizi právních předpisů EU týkajících se reprodukčního materiálu rostlin

Úvodní představení provedla zástupkyně Komise Dorothee ANDRÉ. Jde o produkci rostlinného reprodukčního materi-

álu a jeho uvádění na trh v Unii, kterým se mění několik nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) a ruší řada směrnic, včetně směrnice 68/193/EHS (réva).

Právní předpisy o uvádění reprodukčního materiálu rostlin na trh v EU existují již od 60. let 20. století. Umožnila vytvořit jednotný trh s rostlinným reprodukčním materiálem a zajistit jeho dostupnost a kvalitu. Tato legislativa již neodpovídá nejnovějšímu technologickému vývoji (biomolekulární, dematerializace atd.) a legislativní rámec je třeba revidovat, aby umožnil přístupy k udržitelnosti. Návrhy Komise proto představují její modernizaci. Toto nařízení nahradí 10 směrnic. Okrasných rostlin se návrh nedotkne a lesní reprodukční materiál bude rovněž řešen samostatně.

V roce 2013 Evropský parlament podobný návrh zamítl, když se postavil proti „jednotnému opatření“, které se mělo týkat všech právních předpisů. Další kritika se týkala biologické rozmanitosti: nová ustanovení na toto téma se zabývala ochranou odrůd, ekologických odrůd a amatérských zahrádkářů.

Reprodukční materiál rostlin

Komise zachovává základní zásady: povinnost registrace a certifikace odrůd. Ve zvláštních případech lze zvážit výjimky. Na některé položky se právní předpisy o rostlinném reprodukčním materiálu nevztahují: lesní reprodukční materiál, okrasné rostliny, produkty vyvážené do třetích zemí, materiál používaný ve vědeckém výzkumu a materiál předávaný mezi konečnými uživateli (bezplatně nebo za úplatu) pro soukromé, neziskové použití.

Certifikace

Návrh obsahuje základní pravidla, která budou doplněna prováděcími akty kvůli technickým podrobnostem a z důvodu flexibility ve vztahu k právním předpisům.

Registrace odrůd

Zachovává se zásada zkoušení pro ověření odlišnosti, uniformity a stálos-

ti (DUS) posuzované odrůdy, ale budou také zavedeny nové požadavky na udržitelnost při schvalování nových odrůd. V současné době se tento typ zkoušek (hodnota pro udržitelnost a využití, VCU) nevztahuje na zahradnické produkty (ačkoli se vztahuje na víno). Místo toho návrh zavádí VSCU (Value for Sustainable Cultivation and Use - hodnota pro udržitelné pěstování a využití), která takové zkoušky podrobuje ovoce a zeleninu. Navrhuje se přechodné období 5 let od vstupu nařízení v platnost. VSCU může být pobídkou k reprodukci odrůd, které jsou schopny odolávat větší zátěži životního prostředí, čímž se omezí používání hnojiv a pesticidů. Z posouzení dopadů vyplývá, že lze dosáhnout ekonomických přínosů, které vyvážejí vzniklé (omezené) náklady.

Komise rovněž navrhuje mírnější pravidla pro uvádění tohoto materiálu na trh (zejména pro ekologický materiál) s ohledem na zachování, což by mělo usnadnit dosažení cíle 25 % ekologické produkce.

Pokud jde o zachování odrůd (včetně nových místně přizpůsobených odrůd), budou tyto odrůdy registrovány bez revize VSCU a současná množstevní a zeměpisná omezení budou zrušena. Uvádění heterogenního materiálu na trh se bude týkat všech kategorií (nejen ekologických). Navrhuje se, aby reprodukční materiál pro amatérské zahrádkáře mohl být vyměňován bez certifikace. Mírnější pravidla se budou vztahovat na výměnu mezi genovými bankami za účelem zachování rostlinných zdrojů, ale pouze v případě, že tato výměna není za účelem zisku. V rámci určitých omezení se počítá i s možností výměny semen mezi zemědělci v naturáliích.

Poznámka: nové genomické techniky (NGT) jsou předmětem jiného návrhu. Podpora pro NGT podle návrhu: pokud je NGT/GMO povolena, může být registrována: Výchozím bodem je tedy legislativa týkající se GMO/NGT. Pravidla označování se budou lišit podle pravidel pro GMO/NGT.

Zde uvedené texty se týkají uvádění produktů a materiálů na trh (povolení, certifikace) a netýkají se duševního vlastnictví.

Další připomínky Komise v reakci na otázky poslanců Evropského parlamentu

Metodika pro všechny druhy zatím neexistuje. Zpočátku budou moci členské státy na svém území přijmout me-

tody podle svého výběru. Současné a v pozdější fázi budou vypracovány globální koncepce, kterými se budou členské státy řídit: nepůjde tedy o regulaci všech druhů na evropské úrovni.

V reakci na obavy, že by mohla být ohrožena kvalita zdrojů, Komise připomíná, že okopírovala metodu používanou k regulaci heterogenního biologického materiálu, která podle jejích informací neměla žádný negativní dopad.

Mnoho poslanců Evropského parlamentu vyjádřilo znepokojení nad počtem aktů v přenesené pravomoci a prováděcích aktů. Jedná se o mimořádně technické akty s velmi malým politickým obsahem. Akty v přenesené pravomoci zahrnují Parlament do skupiny odborníků. Komise se je snažila co nejvíce omezit.

Ne vše je v návrhu nařízení popsáno z důvodu flexibility: pokud bude dnes vše vytesáno do kamene, pak nová legislativa velmi rychle zastará.

AREV/AYNARD/4. 9. 2023/JS

AREV: Zasedání Rady EU pro zemědělství a rybolov 18. 9. 2023

Je třeba poznamenat, že německý ministr zemědělství (Zelení) se při svém příjezdu před zasedáním Rady distancoval od návrhu Evropské komise o udržitelném používání pesticidů, neboť se domnívá, že představuje riziko pro evropskou potravinovou suverenitu a obsahuje mnoho chyb.

Dne 18. září se v Bruselu konalo zasedání Rady ministrů zemědělství EU, na němž se projednávala různá témata, mezi nimiž byla i následující veřejná zasedání:

- Směrnice o zdraví půdy: Ochrana, udržitelné obhospodařování a obnova půdy v EU
- Dlouhodobá vize pro venkovské oblasti EU (LTVRA): Utváření budoucnosti venkovských oblastí EU
- Klimatická krize a ničivé přírodní katastrofy v Řecku - informace řecké delegace
- Zjednodušení a lepší právní úprava společných politik EU v oblasti potravin, zemědělství a rybolovu - informace dánské delegace

Směrnice o zdraví půdy

Cílem návrhu, který předložil španělský předseda Rady a EK, je omezit ztrá-

ty v produktivitě zemědělské půdy (odhadované na 1,25 miliardy ročně v celé EU). Dosažení zdravé půdy do roku 2050 pomůže Evropské unii zajistit potravinovou bezpečnost a lépe se připravit na změnu klimatu. Podle komisaře by nařízení mělo:

- umožnit přizpůsobení opatření ke snížení plýtvání a znečištění vody zavedením rámců pro monitorování a hodnocení půdních okrsků;
- snížit zranitelnost půdy prostřednictvím udržitelného hospodaření s půdou;
- vytvořit konkurenceschopný trh s vysoce kvalitními potravinami zavedením certifikace zdraví půdy.

Obecně lze říci, že všechny země návrh EK podporují. Bylo však vzneseno mnoho otázek týkajících se nesourodých témat:

- Velkou flexibilitu při hodnocení kvality půdy požadovalo Polsko, Francie a Česká republika, které vysvětlily, jak se území EU a půdní typy navzájem liší. Požadavek flexibility zdůraznilo také Řecko, které vyjádřilo obavy z dopadu, který by certifikace kvality půdy mohla mít na hodnotu půdy. Na druhé straně Kypr poukázal na to, že certifikace kvality půdy by mohla zlepšit kvalitu potravin, a tím podpořit hospodářskou soutěž. Východoevropské země upozornily na vysoké náklady a složitá opatření spojená s řešením kontaminované půdy.
- Vyhnout se nadměrné finanční a administrativní zátěži. Na tuto skutečnost upozornily Česká republika, Bulharsko, Maďarsko, Itálie, Švédsko a Rakousko. Zároveň několik členských států, včetně Německa, vyzvalo k lepší integraci a většímu souladu opatření se stávajícími předpisy, aby se zabránilo zdvojení politik (Francie vyzvala k vyjasnění provádění, definic, monitorování a finančních opatření, zatímco Itálie chtěla, aby se v těchto bodech používaly již zaběhnuté metody).
- Větší koordinaci mezi EU, státy a regiony zmínila Česká republika a vyjasnění rozsahu a cílů zase Litva.
- Některé země, například Rakousko a Lucembursko, poukázaly na to, že v návrhu nebyly řádně řešeny otázky ochrany údajů a vlastnictví. Podobně Německo, Irsko, Lotyšsko a Francie zdůraznily potřebu posoudit spolehlivost shromážděných údajů.
- Lotyšsko a Estonsko upozornily na potřebu zlepšit infrastrukturu a podpořit digitalizaci.

• Polsko, Maďarsko, Estonsko a Rumunsko zdůraznily, že je třeba zemědělce proškolit a informovat o možnostech, které mají k dispozici, a podporovat je v udržování kvality půdy.

• Malta uznává potřebu zavést opatření na ochranu půdy, ale zdůrazňuje, že je důležité, aby neměla negativní dopad na potravinovou bezpečnost.

Komisař Janus Wojciechowski odpověděl, že současný návrh byl navržen tak, aby minimalizoval administrativní zátěž členských států, a že prosazovaná opatření budou snadněji použitelná, protože členské státy nebudou muset vypracovávat nové zprávy, protože existují jiné nástroje, a budou muset podávat zprávy pouze každých šest měsíců. Pokud jde o finanční zátěž, komisař poukázal na to, že náklady na provádění opatření pro monitorování půdy jsou nižší než cena, kterou v současnosti plátíme za degradaci půdy.

Je třeba poznamenat, že rozprava byla veřejná a že žádný členský stát nevznesl otázku článku 22, který dává nevládním organizacím široké právo napadat opatření členských států a podnikat právní kroky.

Dlouhodobá vize pro venkovské oblasti EU

Rada byla požádána, aby se vyjádřila k dlouhodobé vizi pro venkovské oblasti na základě dvou otázek:

- Jaká by měla být budoucnost venkovských oblastí EU?
- Jak by je měla EU podporovat?

Finsko navrhlo utvářet budoucnost venkovských oblastí pomocí modelu, který by zohlednil nedávné geopolitické změny a podpořil obchod EU.

Dánsko, Rumunsko, Kypr, Estonsko, Polsko, Irsko a další země vyzvaly k rozvoji nových obchodních modelů, které zohledňují přechod k ekologii a digitalizaci, aby se podpořila konkurenceschopnost, kvalita a produktivita venkovských oblastí.

Francie vyzvala k větším investicím do bioekonomiky, zatímco východoevropské země vyzvaly k investicím do energetické a dopravní infrastruktury.

V druhém bodě se většina členských států zaměřila na již používaná opatření SZP a vysvětlila, že pokud budou uplatňována pružně, prováděna a lépe propojena s dalšími stávajícími politikami, stále představují mimořádně cenný nástroj na podporu venkovských oblastí i malých a středních podniků a přilákání

mladých zemědělců (Rakousko, Německo, Rumunsko, Bulharsko, Řecko, Kypr, Malta, Itálie, Estonsko, Litva). Kromě toho se zdá, že naprostá většina členských států souhlasí s tím, že je třeba vytvořit další fondy, které umožní lepší koordinaci mezi jednotlivými úrovněmi správy. V různých oblastech by měla být uplatňována různá opatření (Finsko, Německo, Rumunsko, Řecko, Česko, Kypr, Malta, Švédsko) a měla by být podporována synergie mezi fondy, aby se předešlo nadměrné byrokratické zátěži (Německo, Itálie, Švédsko, Nizozemsko a další).

Klimatická krize a ničivé záplavy

Povodňové škody v zemědělství, lesnictví a akvakultuře v roce 2023 - informace slovinské delegace & klimatická krize a ničivé přírodní katastrofy v Řecku - informace řecké delegace.

Slovensko a Řecko požádaly o projednání nedávných povětrnostních událostí, které poškodily více než 2 700 zemědělských podniků a 3 150 hektarů půdy ve Slovinsku a 858 000 hektarů v Řecku.

Většina členských států vyjádřila solidaritu s dotčenými zeměmi a vyslovila se pro větší flexibilitu stávajících krizových fondů (Lotyšsko, Dánsko) a pro vytvoření nového fondu, neboť zemědělská rezerva není určena k řešení problémů takového rozsahu (Litva). Kypr navrhl vytvoření regionálního krizového centra, které by umožnilo rychlejší pomoc. Obecně jednotlivé země vyzvaly k přijetí opatření v oblasti změny klimatu a k větší podpoře primárního sektoru.

Komise odpověděla, že s oběma státy budou vedena dvoustranná jednání s cílem nalézt nejvhodnější řešení. Komisař rovněž uvedl, že finanční pomoc na podporu obnovy bude zahájena neprodleně.

Zjednodušení a lepší právní úprava společných politik EU v oblasti potravin, zemědělství a rybolovu

Několik členských států EU vyjádřilo potřebu lepší regulace a koordinace na úrovni EU s cílem zjednodušit právní předpisy a zároveň zachovat účinné a kvalitní normy.

Německo zdůraznilo potřebu upravit společnou zemědělskou politiku (SZP) tak, aby byla víceletá, a zároveň začlenit nové normy a cíle. Rumunsko a Slovinsko vyzvaly k pružným právním předpisům, zejména pokud jde o GAEC8, aby se snížily náklady pro zemědělce a zároveň byly zachovány environmentální cíle. Bulharsko požadovalo přesnější pra-

vidla pro dobré životní podmínky zvířat a označování potravin, jakož i určitou flexibilitu ekologických režimů a SZP. Polsko zdůraznilo, že je důležité zajistit kontinuitu a soulad s předchozími právními předpisy.

Na druhé straně Litva sice uznala potřebu zjednodušit politiky, ale zdůraznila složitost takového zjednodušení.

Evropská komise plánuje konzultovat zúčastněné strany, upřednostnit soudržnost mezi politikami a pracovat na zjednodušení a flexibilitě, přičemž uznává, že flexibilita může přinést problémy.

AREV/20. 9. 2023/JS

Směrnice o zdraví půdy

Evropská komise předložila dne 05/07/2023 návrh právního předpisu EU ke zvýšení hodnoty půdy a jejich zdrojů - monitoring zdraví půdy. Cílem právního předpisu o monitorování zdraví půdy je dosáhnout v Evropské Unii do roku 2050 zdravé půdy, a to skrze shromažďování údajů o zdraví půdy a jejich zpřístupnění zemědělcům a dalším správcům půdy. Návrh zavádí udržitelné hospodaření s půdou jako normu a řeší situace nepřijatelných zdravotních a environmentálních rizik v důsledku kontaminace půdy. Nezavádí ale žádné právně závazné cíle pro členské státy ani pro zemědělce nebo vlastníky půdy, zaměřuje se přednostně na monitoring. Návrh zavádí harmonizovanou definici zdraví půdy a komplexní a soudržný monitorovací rámec, podporuje udržitelné hospodaření s půdou a sanaci kontaminovaných lokalit. Ministři zemědělství projednali návrh Komise na Radě ministrů dne 18/09/2023 v Bruselu. Obecně návrh Komise přivítali, podpořili hlavní cíl legislativy s ohledem na zásadní roli, kterou zdravá půda hraje při adaptaci na změnu klimatu, v boji proti povodním, jako úložiště uhlíku, atp. Švédský ministr zemědělství vyjádřil pochybnost, zda je celoevropská právní úprava v této oblasti nezbytná; podle slovinské delegace je podpora monitoringu na místě, je ale nutné zachovat možnost, aby tyto postupy byly i nadále podporovány v rámci dobrovolných agroenvironmentálních opatření ve strategických plánech SZP nebo v jiných politikách EU. Jednání budou pokračovat.

FOODNET.CZ, 30. 9. 2023

Sklizeň hroznů 2023 v zahraničí

Úroda v Itálii se letos meziročně má snížit o 14 % a ve Španělsku o 12 %

Prozatím se zdá, že Portugalsko se letos vyhnulo nejhorším dopadům klimatických změn a v současné době předpokládá 8% nárůst objemu úrody ve srovnání s rokem 2022. Podle Instituto da Vinha e do Vinho může být sklizeno 7,4 mil. hl, přičemž nárůst byl zaznamenán prakticky ve všech vinařských regionech. Ačkoli k letošnímu nárůstu produkce nejvíce přispívá Douro (+146 tis. hl), Azory zaznamenaly nejvyšší procentuální nárůst o 165 %.

Naopak italským producentům se dařilo mnohem méně a podle vyjádření tamní zemědělské organizace Coldiretti ze začátku srpna „zaplatí vysokou cenu za dopady klimatických změn“. V loňském roce se italské vinařské odvětví domnívalo, že jej rozsáhlá škála odrůd révy vinné - všech 635 - ochránila před nejzávažnějšími dopady klimatických změn, ale letos ani to nestačilo. Celostátní výnos se v současné době odhaduje na 43 mil. hl - oproti 50 mil. hl v roce 2022 - ale celostátní pokles o 14 % se má v některých částech střední a jižní Itálie, které postihly silné epidemie plísně révy, propadnout o 50 % nebo dokonce 60 %. Coldiretti popisuje rok 2023 jako „jeden z nejhorších roků v historii italského vinařství za posledních sto let, spolu s roky 1948, 2007 a 2017“, a vysvětluje, že čím dále na sever, tím více jsou výnosy stabilnější nebo dokonce mírně vyšší než v loňském roce. Severní Itálie tak pravděpodobně poskytne 65 % letošní národní úrody hroznů.

Také Španělsko má letos z hlediska objemu sklizně klesající tendenci. Podle prvních prognóz španělských družstev by národní sklizeň vína a moštu mohla činit 36 až 36,5 mil. hl, což je oproti roku 2022 (41 mil. hl) pokles o 4,5 až 5 mil. hl. Příčinou letošního poklesu jsou extrémní vedra, kdy rtuť teploměru čas-

to překročila 40 °C, spolu se suchem. V předním španělském vinařském regionu Castilla La Mancha se podle současných prognóz očekává úroda v rozsahu 20 mil. hl, což je o 12 % méně než v roce 2022 (22,8 mil. hl).

VITISPHERE/29. 8. 2023/JS

Itálie: Sklizeň a problémy na trhu

Sklizeň hroznů 2023 je v plném proudu uprostřed mnoha nejistot spojených s počasím a trhem, který nijak závratně nestoupá, a to jak v Itálii, tak včetně exportu. Ve sklepech je na zásobách téměř celá jedna roční sklizeň (45,5 milionu hektolitrů vína). Největší nárůst zásob je u nejkvalitnějších vín, u vín s označením CHOP, +9,9 % oproti poslednímu průzkumu před zahájením prodeje ročníku 2022. Dalším problémem je, že mimo-evropská poptávka zaznamenala v první polovině roku další pokles. Celkově v první polovině roku 2023 znamená trend snižování prodeje -9 % v objemu a -5 % v hodnotě. Dochází ke snižování přidané hodnoty s narůstajícím prodejem u dovozců pod privátní značkou a lahvováním italského vína mimo Itálii.

Itálie ráda letos přenechá světové prvenství v objemu sklizeného množství Francii a obává se toho, aby pokles letošní sklizně nebyl nižší, než se zatím odhaduje. To by bylo znepokojivé, protože sklizeň v roce 2023 začala s nejvyšší úrovní zásob v historii. Všeobecná inflace určitě penalizuje prodej, protože snížení kupní síly rodin neprospívá vínu, které sice zůstává zakořeněn v kultuře a tradicích Italů, ale dnes už není základní potravina, jako tomu bylo v minulosti. Paradoxní navíc je, že víno se k úpravám ceníkových cen uchyluje mnohem méně než jiné produkty. Zásadnější než kdy jindy proto zůstává investovat také do propagace, aby se tento trend zvrátil.

WINENEWS.IT/28. 8. 2023/JS

Sklizeň hroznů v Itálii

Sklizeň hroznů v Itálii v roce 2023 uvede do pohybu vinařskou armádu čítající 1,5 milionu lidí, kteří pracují přímo ve vinicích, ve sklepech a v komerční distribuci, ale také v souvisejících činnostech, od vinařské turistiky po kosmetiku a bioenergetiku. Vyplývá to z analýzy společnosti Coldiretti, která v podstatě potvrzuje odhady, že hlavní zemědělská organizace rozšířila na začátku sklizně: Italská produkce se odhaduje na přibližně 43,9 milionu hektolitrů, což je o 12 % méně než v roce 2022, a rok 2023 se tak stane jedním z nejhorších v historii italského vinařství během posledních sto let (spolu s roky 1948, 2007 a 2017).

„Vino představuje dědictví Made in Italy, a to i z hlediska zaměstnanosti, které je třeba bránit proti pokusům svalovat na něj vinu na základě ideologického přístupu, který nebere v úvahu tisíciletou historii, jež přispěla nejen k velikosti našeho zemědělsko-potravinářského odvětví, ale je také plnohodnotnou součástí středomořské stravy, díky níž Italové v posledních letech vynikají v dlouhověkosti na evropské i světové úrovni,“ komentuje prezident společnosti Coldiretti Ettore Prandini.

WINENEWS.IT/12. 9. 2023/JS

Letošní peronospora v Itálii

Plíseň révy (Plasmopara viticola) poškodila vinice v mnoha italských regionech a povede k celostátnímu poklesu produkce o 12 % oproti loňsku. To znamená, že Itálie přijde o své postavení největšího producenta vína na světě ve prospěch Francie, která tuto korunu Itálii přenechala před devíti lety. Očekává se, že italská produkce letos klesne pod 44 milionů hektolitrů vína, z loňských 50 milionů (pozn.: tento rozdíl činí asi ▶

sedmiletou produkci vína ČR). Produkce vína ve Francii by měla letos klesnout o 2 % na mírně pod 45 mil. hl.

Plíseň révy je historicky běžnější v deštivých oblastech severní Itálie. Letos však sever vyvázl téměř bez úhony, ztratil pouze 0,8 % produkce. Naopak střed a jih byly těžce zasaženy, protože dlouhé období sucha bylo přerušováno intenzivními dešti, zejména v květnu. Italská vláda minulý měsíc vyčlenila skromný milion eur na pomoc pěstitelům hroznů postiženým plísní révy. Jenom vinař Niro z Puglie, který zaměstnává 25 stálých pracovníků, řekl, že sám očekává ztrátu příjmu ve výši 110 000 eur.

Fazil Dusunceli, vyšší úředník FAO pro výživu a zemědělství se sídlem v Římě, uvedl, že globální oteplování způsobuje častější extrémní klimatické události, které ohrožují vinice, a je třeba zavést nouzové plány. Vyzval k větším investicím do nových odrůd révy odolných vůči chorobám, říká, že je si jistý, že letošní útok peronosporý dovede mnoho zemědělců k hledání jiných typů odrůd.

SALTWIRE.COM/15. 9. 2023/JS

Španělská úroda hroznů je menší než kdykoli předtím

Podle předpovědi sklizně La Semana Vitivinícola to vypadá na historicky nejmenší sklizeň hroznů ve Španělsku. I při neoptimističtějších výpočtu (35,27 mil. hl) je sklizeň stále výrazně nižší než v předchozím roce a při nejpesimističtějších (33,22 mil. hl) ještě více. Za předpokladu střední hodnoty se očekává, že Španělsko v roce 2023 sklídí 34,25 mil. hl, což by bylo historické minimum o 16,6 % nižší než v předchozím roce.

Se ztrátami se potýká většina španělských regionů, ale zvláště postižené jsou horké oblasti, jako je Katalánsko, kde bude sklizeň pravděpodobně o 28 % nižší než v roce 2022. Největší objem v absolutním vyjádření ztratí Kastilie-La Mancha, kde se očekává pokles sklizně o 21,6 % z 22,83 milionu hektolitrů na 17,89 milionu hektolitrů. Ani procentuální nárůsty jako v Asturii (22,5 %) nebo na Kanárských ostrovech (22,4 %) to nemohou kompenzovat, protože se v každém případě jedná jen o několik tisíc hektolitrů.

Celkově lze říci, že nárůst v této sezóně zaznamenaly regiony, které jsou ochlazovány Atlantikem nebo Kanta-

berským pohořím. Z toho těží i známější vinařské regiony, jako je Galicie (+15,7 % na 955 288 hl) a Rioja (+7,5 % na 2,29 mil. hl). V Kastilii a Leónu, dalším větším regionu, jen těsně nedosáhli na loňskou hodnotu 2,41 mil. hl (-0,8 %),

WEINWIRTSCHAFT/21. 9. 2023/JS

Španělsko: Cena hroznů se pohybuje mezi „pomluvami“ a obviněními z podnákladového nákupu

Několik zemědělských organizací odsoudilo možné porušování zákona o potravinovém řetězci ze strany některých vinařství, což podle vinařů neodpovídá pravdě a vytváří to velmi negativní obraz, někdy jde o pouhé „pomluvy“. COAG, UPA, Unión de Uniones a Unió Llauradora jsou některé z organizací, které v posledních dnech vydaly tiskové zprávy z různých částí Španělska, jako je La Rioja, Kastilie a León, Kastilie-La Mancha a Valencie, aby odsoudily tyto údajné nesrovnalosti ze strany vinařství, spočívající v nákupu hroznů pod výrobními náklady. V některých případech uvedly, že se již obrátily na dohlížející orgán Úřad pro informace a kontrolu potravin (AICA), a požadují „naléhavá opatření“.

Španělský vinařský sektor, zastoupený Španělskou vinařskou federací (FEV), považuje za značně neférové, že při každoročně se při sklizni objevují tiskové zprávy, které zasévají podezření o odvětví a přenášejí velmi negativní obraz na veřejné mínění, když „v drtivé většině“ je zákon dodržován. Zástupce FEV naznačil, že mohou existovat „konkrétní případy“, kdy se zákon nedodržuje, a vyzval vinaře, aby to nahlásili regionálním úřadům a AICA. Když je vinař, který dodává hrozny, postižen nebo je na něj vyvíjen nátlak, měl by to nahlásit, ale není třeba trávit celý den vydáváním tiskových zpráv, které rozsévají obraz, který vypadá, jako by všechna vinařství byla zlá a neplatila za hrozny, zdůraznil. Rovněž upozornil, že zákon stanoví, že musí existovat smlouva o prodeji hroznů, v níž musí být uvedena cena, aby prodejce věděl, kolik dostane zaplacen, ještě před tím, než dodá svou úrodu do vinařství. Je pro formalizaci dlouhodobějších smluv mezi vinařstvími a pěstiteli révy na tři nebo pět let, protože to poskytuje stabilitu a záruku, že výroba může probíhat.

Pokud jde o letošní sklizeň, u níž se odhaduje výnos mezi 36 a 37 miliony

hektolitrů, což představuje pokles o 15 až 20 % oproti normálu. Nízká úroda není nikdy dobrou, a to i přesto, že v některých regionech Španělska je v současné době ve sklepích nadbytek vína, které se nepodařilo prodat, a hodlají se uchýlit ke krizové destilaci a zelené sklizni.

EFEAGRO.COM/18. 9. 2023/JS

Španělsko: Unión de Uniones podává žalobu na vinařství Félix Solís a García Carrión kvůli výkupním cenám hroznů

Svaz Unión de Uniones de Agricultores y Ganaderos v tiskové zprávě oznámil, že podává žalobu na vinařství Félix Solís a García Carrión u AICA pro údajné nedodržování zákona o potravinovém řetězci. V letošním roce Svaz na základě neustálých stížností pěstitelů révy spatřuje známky toho, že velké společnosti Félix Solís a García Carrión údajně porušují zákon o potravinovém řetězci. Průměrné náklady na produkci by se při růstu cen v posledních dvou letech mohly například v největší produkční oblasti ve Španělsku, Castilla-La Mancha, pohybovat mezi 0,21 €/kg a 0,46 €/kg u odrůdy Airén, v závislosti na tom, zda se jedná o suchou nebo zavlažovanou oblast a zda se na ni vztahuje CHOP. U odrůdy Tempranillo se může pohybovat v rozmezí od 0,30 €/kg do 0,54 €/kg. „Ceny hroznů, které vinařům platí tak významní vinaři v odvětví, jako jsou Félix Solís a García Carrión, jsou až poloviční než tyto náklady,“ upozorňuje organizace.

Pro Unión de Uniones jsou tyto údaje důkazem, že pravděpodobně dochází k porušování zákona o potravinovém řetězci, který ukládá povinnost, aby cena, kterou výrobce obdrží, byla vyšší než jeho výrobní náklady. „Pěstitelé révy vinné jsou rozhořčeni, že při takovém snížení úrody, jako je tomu nyní, dostávají hrozny za nižší cenu než v loňském roce,“ kritizuje organizace, která poukazuje na to, že „to nestačí ani na zaplacení vlastní sklizně“. Z tohoto důvodu pořádá Unión de Uniones setkání s pěstiteli v hlavních produkčních oblastech, aby shromáždila důkazy, které potvrdí, zda je zákon skutečně porušován, a předložila příslušné stížnosti AICA. Je také veřejně k dispozici těm vinařům, kteří se s doklady v ruce domnívají, že dostávají nižší cenu, než by podle zákona měli, aby je případně zahrnula do ostatních stížností.

Z tohoto důvodu Unión de Uniones připomíná, že od loňského června má ministerstvo zemědělství k dispozici Registr zemědělských smluv, v němž musí být uloženy již kupní a prodejní smlouvy na hrozny pro letošní sezónu, neboť povinností kupujícího je zaregistrovat je ještě před dodáním hroznů. Díky údajům o ceně zaplacené v těchto smlouvách a jejich statistickým podkladům o výrobních nákladech má ministerstvo dostatek podkladů k tomu, aby mohlo s chirurgickou přesností provádět kontroly a z moci úřední zjistit, kdo nedodrží zákon. Na druhou stranu Unión de Uniones kritizuje zanedbávání tohoto odvětví ze strany ministra, který je nyní ve funkci a který podle nich „ignoroval vinaře v balíčku přímých podpor navzdory špatné úrodě, která se očekává v důsledku sucha, a zvýšení výrobních nákladů, což je postiženo ve stejné míře jako producenty v jiných odvětvích zemědělství“.

TECNOVINO.COM/ZÁŘÍ 2023/JS

Francie se v roce 2023 opět stane největším světovým producentem vína

Francouzské vinice vyprodukují 44,5 milionu hektolitřů vína, čímž podle prvních ministerských prognóz překonají dosavadní produkci svých italských a španělských sousedů. A to i přesto, že výnosy byly sníženy plísňí révy (peronosporou) na jihozápadě a suchem na jihu, nemluvě o lokálních bouřích s krupobitím. Je to 3 % méně než v roce 2022. Francie by tak měla znovu získat pozici předního světového producenta vína, kterou od roku 2015 drží Itálie. Podle nejnovějších údajů se italská sklizeň v současnosti odhaduje na 43 milionů hl, přičemž podle zemědělského svazu Col-diretti je rok 2023 jedním z nejhorších v historii italských vinic za posledních sto let, spolu s roky 1948, 2007 a 2017. Ve Španělsku by podle španělských družstev mohla sklizeň vína a moštu činit 36 až 36,5 milionu hektolitřů.

Výhled trhu není růžový, probíhá krizová destilace (s rozpočtem nižším, než se požadovalo) a očekává se další pokles domácí spotřeby (-25 % do roku 2034 podle některých prognóz) při současných potížích na exportních trzích (-8 % objemu francouzských vín a lihovin v první polovině roku 2023). Ačkoli je francouzský vinařský průmysl opět předním světovým producentem vína,

stojí také před výzvou stát se předním světovým prodejcem vína.

VITISPHERE/ALEXANDRE ABELLAN/8. 8. 2023/JS

Letošní hrozny v Champagne váží v průměru rekordních 220 gramů

V Champagne se na začátku sklizně 2023 chlubí neuvěřitelnou hmotností hroznů. Podle organizace CIVC, byla 31. srpna zaznamenána průměrná hmotnost 220 gramů, což je historický rekord. Je vyšší než předchozí rekord 175 g z roku 2005 a bude mít vliv na výnosy. Odhady nebyly revidovány směrem nahoru, ale očekávané výnosy se na konci července pohybovaly mezi 15 a 17 t/ha. V té době výkonná rada CIVC stanovila maximální povolený výnos pro AOC Champagne na 11,4 t/ha. Tato hodnota odpovídá současnému zpomalení trhu a vlivům způsobeným inflací. Současný cíl prodeje je 315 milionů lahví za dvanáct měsíců. Vzhledem k množství hroznů, které má být sklizeno v tomto ročníku, je pravděpodobné, že vinaři dobře využijí individuální rezervu. Její horní hranice byla právě zvýšena na 10 t/ha, ale až do maximálního výnosu 15,5 t/ha. Množství, které může být v letošním roce pro rezervu vyčleněno, tedy činí 4,4 t/ha. Sklizeň začala v oblastech s nejranějším dozráváním 2. září.

VITISPHERE/14. 9. 2023/JS

Hlavní zásadou letošní sklizně v Champagne je třídění hroznů

Ještě v polovině července vypadaly hrozny v Champagne mimořádně zdravě, ale od té doby se ukázalo, že nevyzpytatelné srpnové počasí mění pravidla hry. Celkový dojem mezi vinaři je, že rok 2023 je rokem, kdy nic neodpovídá obvyklému schématu - na jaře bylo příliš mnoho trávy, hrozny jsou příliš těžké, na začátku srpna příliš přšelo a na začátku září bylo příliš horko. S výjimkou Chardonnay se stav hroznů zhoršil. V důsledku toho nyní marketingová rada doporučuje: Třídte hrozny! Jak vysvětluje Sébastien Debuissou, vedoucí technického oddělení marketingové rady Champagne: „V žádném případě to není katastrofální. Máme štěstí v tom, že výnosy jsou velmi vysoké a hrozny nikdy nebyly tak velké, což znamená, že

můžeme hrozny třídít. Šedou hnilobu, která se zde již nějakou dobu vyskytuje, by mělo být poměrně snadné identifikovat a odstranit. Hlavním rizikem je kvůli vysokým teplotám bílá hniloba“. Letošní rok by měl být opět rokem bílých odrůd. Nejsou žádné problémy s kvalitou ani s výnosem.

VITISPHERE/20. 9. 2023/JS

Příšerné pracovní podmínky při sklizni v Champagne

Dobré výsledky sklizně v oblasti Champagne zastínilo několik hororových příběhů. Během sklizně zemřelo pět lidí. Čtyři z nich měli kvůli neobvyklému horku během sklizně problémy se srdcem a zemřeli na ně, pátá osoba byla nalezena mrtvá ve stanu. Ve francouzském deníku l'Humanité se v souvislosti s vyšetřováním obchodování s lidmi hovoří také o novodobém otroctví. Byla uzavřena čtyři střediska hromadného ubytování kvůli nelidským podmínkám.

Ve dvou případech zahájila prokuratura vyšetřování obchodování s lidmi. V jednom případě se údajně jednalo o 18 pracovníků na sklizni z Bulharska. V dalším případě byla skupina asi 60 migrujících pracovníků západoafrického původu, z nichž mnozí neměli doklady, ubytována v nelidských podmínkách. Byli údajně nuceni pracovat a slíbená mzda 80 eur denně jim dosud nebyla vyplacena. Případ vyšel najevo na základě stížnosti souseda, která vedla k uzavření ubytovny pro dělníky. Bylo zde zjištěno několik porušení bezpečnostních a hygienických předpisů. Byly zde obnaženy elektrické kabely, ubytování nemělo pevnou podlahu. Prostory byly nehygienické, neuklizené a nedezinfikované a toalety, sociální zařízení a společné prostory byly v nechutném stavu s hromaděním výkalů v sociálních zařízeních. Všechny případy se týkají subdodavatelů, kteří najímají pracovníky a „propůjčují“ je vinařům na sklizeň.

V Champagne stále existuje mnoho vinařů a šampaňských domů, které zaměstnávají své pracovníky přímo, ale to se stále více komplikuje legislativou, což vede k nárůstu těchto zprostředkovatelských společností. Svaz vinařů Champagne požaduje zpřísnění rámcových podmínek a bezpečnostních opatření. Zatímco v mnoha jiných francouzských regionech se stále více sází na mechanickou sklizeň, v Champagne není podle ▶

specifikací povolena. Použití strojů bylo vyzkoušeno, ale nejsou vhodné pro sklizeň modrých hroznů pro Blanc de Noirs. Přitom asi 70 % vinic v oblasti Champagne je osázeno modrými odrůdami. Proto je třeba se zatím soustředit na úpravu rámcových podmínek pro ruční sklizeň.

WEINWIRTSCHAFT/26. 9. 2023/JS

Německo očekává výrazný nárůst sklizně hroznů

Němečtí vinaři očekávají v roce 2023 v Německu výrazně lepší sklizeň vína než v roce 2022. Podle předběžných odhadů se očekává objem sklizně ve výši 9,88 mil. hektolitrů vinného moštu, uvádí Destatis. V porovnání s ročníkem 2022 (9,05 mil. hl) hektolitrů by to znamenalo nárůst o 9,1 %. Jedním z důvodů vyšší sklizně je skutečnost, že ve většině vinařských oblastí byl ve vegetační sezóně 2023 dostatek vody. Nebyly zaznamenány žádné větší škody způsobené krupobitím, bouřkami nebo mrazem, pouze v některých regionech se častěji vyskytovala plíseň révy (peronospora). Odhadovaný objem sklizně je o 1,16 milionu hektolitrů, tj. 13,3 % nad průměrem let 2017 až 2022 (8,72 milionu hektolitrů).

Výrazné procentuální zvýšení objemu sklizně oproti roku 2022 se očekává ve vinařských oblastech Mosel (+20,5 %) a Württembersko (+12,7 %), Pfalz (+10,1 %) a Rheinhessen (+9,7 %), které jsou rozlohou velké. Výrazný nárůst oproti předchozímu roku hlásí také malé vinařské oblasti Ahr (+75,4 %), Mittelrhein (+57,4 %) a Sachsen (+12,3 %). Očekává se, že objem sklizně Ryzlinku rýnského vzroste oproti roku 2022 o 16,8 %, objem sklizně druhé a třetí nejvýznamnější bílé odrůdy, Müller-Thurgau (+1,8 %) a Pinot gris (+4,6 %). Objem sklizně modré odrůdy Pinot noir se rovněž výrazně zvyšuje, a to o 5,9 %, zatímco Dornfelder zůstává zhruba na úrovni předchozího roku.

Německo: Méně vína, než se očekávalo

Svaz zemědělců a vinařů jižní části Porýní-Falce (BWV) vypracoval k 15. září 2023 první průběžné hodnocení současné sklizně hroznů. Podle svazu bude objem sklizně v Porýní-Falci pravděpo-

dobně výrazně nižší, než byly původní prognózy. BWV v současné době předpokládá, že objem sklizně nepřekročí objem z předchozího roku a bude mírně pod dlouhodobým průměrem. Tento odhad potvrdili i odborníci z DLR v Neustadtu (Pfalz) a Oppenheimu (Rheinhessen). Jako hlavní příčinu uvádějí počasí před sklizní a na jejím začátku. Na jedné straně vysoké teploty připravily hrozny o vodu, na druhé straně sami producenti snížili výnosy selektivní sklizní zaměřenou na kvalitu. Některé části Porýní těsně před sklizní zasáhly také silné bouřky s drastickými škodami způsobenými krupobitím. V poslední době se z vinařských oblastí opakovaně ozývají hlasy poukazující na vysoký tlak houbových chorob, včetně jejich hnití.

WEINWIRTSCHAFT/18. 9. 2023/JS

Positivní vyhlídky na sklizeň ve vinařské oblasti Franky

Svaz francouzských vinařů představil aktuální údaje o sklizni hroznů v roce 2023. S průměrnou sklizní přibližně 78 hektolitrů na hektar a celkovým výnosem přibližně 468 404 hektolitrů odpovídá sklizeň vína ve Frankách v roce 2023 potřebám trhu. Na konečné výsledky se ještě čeká, ale měly by být příslibem aromatických a elegantních vín z domoviny Sylvánského.

V regionu panovaly v letošním roce rozmanité klimatické podmínky: poměrně teplá zima, chladné jaro a optimální kvetení v červnu. Vysoké teploty v červenci vedly ke stresu ze sucha, zejména u mladých vinic, i když starší rostliny se s ním díky hlubokým kořenům vyrovnaly lépe. Navzdory těmto problémům se díky chladným nocím před sklizní podařilo dosáhnout dobrého aromatického projevu a očekává se, že vína tohoto ročníku budou elegantní a typická pro své odrůdy.

WEINWIRTSCHAFT/28. 9. 2023/JS

Německo: Snížení minimální cukernatosti moštu pro Dornfelder

Ochranná společenství vinařských oblastí (pozn.: u nás VOC) Porýní-Hessensko a Nahe schválily dne 11. září snížení minimální cukernatosti moštu pro odrůdu Dornfelder. Podle sdělení společenství se minimální cukernatost moštu

pro kvalitní víno Dornfelder pro sklizeň v roce 2023 snižuje z 68 °Oe na 65 °Oe (14,9/14,0 °NM) a 8,3 % obj. alkoholu. Toto platí „okamžitě“. Stejně snížení již 6. září schválilo Ochranné společenství falcké oblasti.

Snížení umožní sklizeň hroznů dříve, uvádí společenství. Podle sdělení bylo rozhodnutí motivováno zejména aktuálním počasím a hrozbou ze strany octomilky japonské (*Drosophila suzukii*), která může v současné době způsobit významné škody na hroznech. Společenství dále informovala, že předloží u příslušného úřadu žádosti o povolení možného přicukření pro vybrané modré odrůdy révy.

DDW/11. 9. 2023/JS

Možnost většího přicukření moštu v Porýní-Falci

Téměř všechny pěstitelské oblasti Porýní-Falce s výjimkou oblasti Ahr a Mittelrhein snížily v první polovině září minimální cukernatost moštu pro kvalitní víno odrůdy Dornfelder, a to z 68 na 65 °Oechsle. Současně bylo oznámeno, že bude požádáno o zvýšení možného přicukření moštu pro Dornfelder a také pro Modrý Portugal. Podle ministerstva zemědělství a vinařství Porýní-Falce byla žádost schválena a v nejbližší době se očekává zveřejnění ve Spolkovém věstníku. Schválen byl celý možný rozsah, takže obsah alkoholu u Dornfelderu a Modrého Portugalu ve vinařských oblastech Nahe, Mosel, Pfalz a Rheinhessen může být letos přicukřením zvýšen až o 3,5 % objemových. Obvyklá míra zvýšení cukernatosti ve vinařské zóně A činí 3 % obj. V letech s „mimořádně nepříznivými klimatickými podmínkami“ však může být zvýšena až o 0,5 % obj. alk.

DDW/28. 9. 2023/JS

Rakouský svaz vinařů očekává letos sklizeň 2,3 milionu hl

Rakouský svaz vinařů očekává slibný ročník 2023. Na tradiční tiskové konferenci s prvním odhadem objemu sklizně se očekává 2,3 milionu hektolitrů, což je mírně pod dlouhodobým průměrem. Suchá zima, pozdní začátek vegetace, žádné jarní mrazy, pozdní, poněkud ošidné kvetení, horké letní dny, dostatek, čas-

tečně extrémní srážky a několik kruhobití charakterizují ročník 2023. Přestože se vyskytly ojedinělé nebo plošně náročné podmínky pro vinohradnictví, prezident svazu Johannes Schmuckenschlager očekává slibný ročník.

Odvětví se obává stále vysokých výrobních nákladů, pod tlakem je zejména trh s volnými hrozny. Schmuckenschlager apeluje na obchod, aby platil spravedlivé ceny. Ty by měly umožnit vinařům přežít, přestože v současné době přicházejí do Rakouska levná vína. Pozitivum pro Rakousko: Z evropského hlediska lze ve velkých vinařských zemích očekávat spíše malou úrodu.

DER WINZER/6. 9. 2023/JS

Hrozny rakouské národní odrůdy Zweigeltrebe vadnou

I letošek bude pravděpodobně tzv. rokem postiženým vadnutím hroznů Zweigeltrebe. Symptomy se projevují během několika málo dní: Bobule zaostávají ve vývoji ve fázi zrání a vadnou. Většinou se tento problém projevuje u modré odrůdy Zweigeltrebe. Na začátku vadnutí

hroznů je třápina hroznů ještě neporušená, později začne nekrotizovat a celý hrozen je postižen. Na konci vadnutí zůstávají bobule s nízkým obsahem cukru a vysokým obsahem kyselin, hrozny nelze zpracovat, což způsobuje značné ztráty sklizně.

Různí vinaři, jak v Dolním Rakousku, tak v Burgenlandu, hlásí letos až 40% ztráty kvůli vadnutí hroznů. Pro některé podniky je rakouská národní odrůda Zweigeltrebe již kvůli opakujícímu se problému považována za vyhaslý model. Jsou postiženy i dobře udržované porosty, nepomáhá ani snížení výnosu, například dělením hroznů. Částečné nebo teoreticky známé jsou příčiny vadnutí, jako jsou fyziologické poruchy související s minerálem draslíkem. Jelikož se jedná spíše o komplex příčin, není léčba jednoduchá. Podle vinařského odborníka Dr. Ferdinanda Regnera bude problém letošního roku pravděpodobně spojen s extrémními výkyvy vody, tedy rychlými změnami v extrémním počasí, které situaci zhoršují. Pozor, vadnutí hroznů se nesmí zaměňovat s odumíráním třápiny.

DER WINZER/WALTER KALTZIN/13. 9. 2023/JS

Rakousko: Vývoj hroznů v 35. týdnu stejně rychlý jako v roce 2021?

Rychlý nárůst hladiny cukru v posledních týdnech vedl k tomu, že parametry zralosti hroznů jsou v současné době velmi podobné těm z roku 2021. Kyseliny jsou však již výrazně nižší. Předpovědi počasí jsou pozitivní: následující dva týdny by měly být suché.

Stejně jako v minulém týdnu je průběh zrání hroznů v Dolním Rakousku a Burgenlandu velmi podobný jako v roce 2021. Hodnoty cukru jsou v současné době v průměru 14,4 °KMW (15,3 °NM), hodnoty asimilovatelného dusíku 208 mg/l. Velký rozdíl oproti roku 2021 je však v koncentraci kyselin v hroznech. Celkový obsah kyselin v současné době činí v průměru 9,9 g/l, zatímco v roce 2021 byl při stejné cukernatosti asi o 4 g/l vyšší. Průměrná hodnota pH je v současné době 3,1.

Tyto údaje pravidelně zdarma jednou týdně zveřejňují dva státní ústavy - HBLA a BA pro vinohradnictví a ovocnictví Klosterneuburg a Spolkový ústav (BA) pro vinařství Eisenstadt.

DER WINZER/30. 8. 2023/JS